

KYYHKYNEN

3/05

Dogma

Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistyksen julkaisu vuodesta 1853, 153. vuosikerta.
Päätoimittaja: Lauri Paavola. **Toimitussihteerit:** Atte Tahvanainen, Laura Liikanen. **Toimittajat:** Riikka Lindström, Johanna Ylärinta. **Taiteija:** Paula Niemelä. **Ilmoitusmyyjä:** Matleena Ikola. S-postit: etunimi.sukunimi@helsinki.fi

Tähän numeroon kirjoittivat: Mikko Sammalkivi, Mikko Kuha, Janne Keränen, Katri Utela, Matti Myllykoski, Timo Eskola

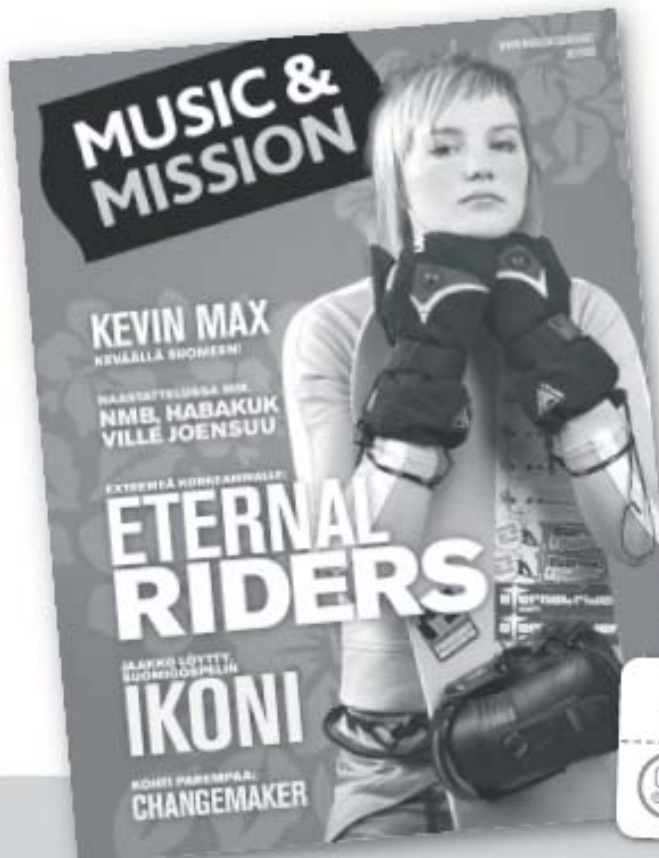
Kannen kuvassa Petteri Aaltolaisen teos ”Mitähän tuolla?” Kohtauksia eräästä kurkistuksesta

Painos 2000 kappaletta. Vuosikerta 10 euroa/irtonumero 3 euroa. Tilaukset (09)631 591
Toimituksen osoite TYT/Kyyhkynen PL 33, 0014 Helsingin Yliopisto

Sisällys

3	Pääkirjoitus	Lauri Paavola
6	Piispa Spong	Lauri Paavola
8	Kirja-arvostelu	Timo Eskola
9	Kirja-arvostelu	Matti Myllykoski
10	Miksi kirkko ei kelpaa nuorille aikuisille?	Riikka Linström
15	Saatanan palvojat mediassa	Atte tahvanainen
20	Toimittajalta	Johanna Ylärinta
21	Kirjeitä protestanttisesta Roomasta	Mikko Sammalkivi
22	Maailman pyörässä	Katri Uutela
23	Puheenjohtajalta	Janne Keränen
24	Opiskelijan perspektiivistä	Laura Liikanen
30	Poikkitieteellistä kirkkopoliitikkaa	Mikko kuha

2

TILAA ILMAINEN NÄYTELEHTI

www.kotimaa.fi/lehdet

lisätietoja: www.musicmission.net

ISI, MIKSI SIAT JOUTUU KÄRSIMÄÄN?

"Ne oli muuten ihan mukavat hautajaiset, mutta sitten se pappi alkoi Jeesustelee". Kolmekymppinen helsinkiläinen ei ymmärrä, mitä tekemistä Jeesuksella on kuoleman kanssa. Äitinsä haudanneen mielestä on itsestä jos toinen alkaa pitämään pyhäkoulua, koska hautajaiset on sitä varten, että muistellaan vainajan elämää ja surraan kuolemaa. "Ne dogmihommat on muutenki ihan outoja. Sellaisia koodijuttuja, ettei niitä nykyihminen tajua".

Tuomiokirkon portailla sauhuaa tupakka. "Tärkeintä elämässä on kuitenkin usko" toteaa kaveri, jolta on juuri mennyt työpaikka alta. Avioerohakemukset on jätetty postiin ja ulosotto perii saatavia. Ei ole edes paikkaa jossa yöpyisi. "Se on kuitenkin jotenki älytöntä, että voi luottaa Raamattuun. Ei tällaisesta muuten selviäisi". Monien vuosien jälkeen lapsuuden usko on herännyt eloon. Elämässä tapahtuneet vastoinkäymiset ovat Jumalan keino hakea eksynyt lammak takaisin laumaan. "Ei Jumalan suunnitelmia voi tietää, mutta on sellainen tunne, että Pyhä Henki on läsnä. Kuulostaa varmaan hullulta, mutta musta tuntuu siltä, kuin mä olisin pitkästä ajasta taas oikealla tiellä".

"Uskonnot pitäis kieltää lailla, koska ne on syypää kaikkeen pahaan. Ihmiset on niin helvetin tyhmiä". Mies vetää henkeä ja jatkaa tykitystä. Kylmä analyttinen päättely ja järjen käyttö on ainoa kestävä keino ratkaista maailman ongelmia. Dokumentti amerikkalaisista äärikonservatiiveista ja itsemurhapommittajista on juuri päättynyt. "Noi saatanan ählämit ja jeesushihhulit pitäis kaikki polttaa roviolla. Sillähän niistä päästäis eroon", kotisohvalla filosofoidaan. "Ihmisen mieli on niin pirun hankala, kun sinne voi tuupata ihan mitä tahansa ja kaikki uppo, jos ei ole oppinu ajatteleen omilla aivoilla".

"Mulle on iha sama nousiko Jeesus kuolleista, vai mätänikö joukkohautaan". Teologian ylioppilas nojaa kaksin käsin baaritiskiin, pää nuokkuu alhaalla. Seuraa epämääräinen tilitys siitä, miten Jeesuksen ylösnousemuksella ei ole vaikutusta nykymaailmassa. Jos ylipäätään on olemassa onnela jossa hillutaan ylösnousemusruumiissa ja muistellaan maanpäällistä taivalta, niin siellä on tilaa kaikille. "Sellaista Jumalaa ei voi olla olemassa, joka sakottaa siitä, ettei maailmankuva satu sopimaan kirkon oppeihin. Ajatus ei kerta kaikkiaan mahdu kaaliin, ei vaikka kuinka yrittäisi". Armon ammattilainen pitää taukoa ja kohottaa tuopin huulille. "Ihan sama mitä kirkko opettaa, elämä on kuitenkin eri asia".

"Isi kerro mulle taas se ku siat tippu sieltä kalliolta, jooko?" Lasta on jäänyt mietityttämään, miksi Jeesus ei tykännyt sioista. "Miksei se vaa voinu sanoa niille riivaajille, että painukaa hiiteen, senkin ötökät?!".

PIISPA SPONG VALAA USKOA IHMISYYTEEN

4

Kevätaurinko paistaa kattoikkunan läpi Vantaan Rantasipin aulabaariin. Eläkkeelle jäänyt amerikkalaispiispa nojaa poskea kättä vasten ja tuijottaa lasin läpi parkkipaikalle. Hän ei usko kirkon selviävän hengissä, ellei aikansa eläneille symboleille uskalleta etsiä uusia merkityksiä. John Shelby Spong on määrännyt potilaalle antibioottikuurin. Uskoa tukahduttavat ajattelutottumukset pitää myrkyttää, jotta kristinusko voi kutsua ihmisiä elämään.

Lauri Paavola

Piispa aloittaa pyytämällä kuulijaa riisumaan mielestään kristilliset ideat ja kuvittelemaan, että joku kertoisi Jumalasta, jolle ainoa tapa päästä yli ihmisten synneistä, oli tappaa mies nimeltä Jeesus. Jumala siis rankaisee Jeesusta sen sijaan, että piiskaisi syntisiä. Vaikka ajatus on modernille ihmiselle täysin käsittämätön, idea on syvällä monien kristittyjen sydämessä. Aivan kuten ajanlaskun alun Palestiinassa. Silloin uskottiin, että syntinen ihminen tulee Jumalalle kelvolliseksi, jos tappoi karitsan ja viuhkoi elukan verta itsensä päälle. Niin tehtiin juutalaisten Jom Kibbur juhlassa. Kun Jeesuksen seuraajat yrittivät selittää itselleen, mitä opettajalle oli tapahtunut, he turvautuivat lapsena oppimiinsa uskonnollisiin symboleihin. Jeesuksesta tehtiin uhrikaritsa, jonka veri pesi puhtaaksi ihmisten synnit. Siksi kirkon messussa Jeesuksen ruumiilla ja verellä pestään ihmisten syntejä vielä 2000 -luvulla. Ja siksi homma ei sytytä, elämme maailmassa, jossa ei ymmärretä uhriajattelua, selittää kirkonmies jolle vanhat opit eivät enää kelpaa. Alhaiset osanottajamäärät jumalanpalveluksissa puhuvat piispan ajatusten puolesta. Vaikka laskettaisiin mukaan kirkolliset toimitukset, silti vain kuusi prosenttia suomalaisista käy jumalanpalveluksissa kerran kuukaudessa. Sunnuntain messuissa käy säännöllisesti kaksi prosenttia. Jumalanpalveluksien uudistaminen sähkökitaroilla tai teologisella pilkunviilauksella, on pienten piirien touhua. Uskonpuhdistajan mielestä monissa kirkon uudistuksissa on kyse ainoastaan kauneusleikkauksen tekemisestä kuolleelle. Vaikka ruumis on hieman nätimmän näköinen, se on silti kuollut.

AJANLASKUN ALUN PALESTIINASSA USKOTTIIN, ETTÄ IHMINEN TULEE JUMALALLE KELVOLLISEKSI, JOS TAPPAA KARITSAN JA VIUHOO ELUKAN VERTA ITSENSÄ PÄÄLLE

Piispa Spong osaa puhua kristinuskosta tavalla joka herättää kiinnostusta kirkosta vieraantuneessa. Lauseista puuttuvat juuri ne sanat, jotka kuullessa olosuhteiden pakosta kirkonpenkkiin eksynyt häävieras alkaa katselemaan kelloa ja miettimään miltä planeetalta, tai aikakaudelta pappi olikaan oikein kotoisin. Kirkon tulee olla rehellinen nykyihmisen maailmankuvalle, piispa sanoo. Me emme enää käsitä sellaista puhetta, että Jeesus istuu taivaassa Isänsä oikealla puolella ja tuomitsee sieltä käsin kuka joutuu helvettiin. Sitä taivasta jonne opetuslapset väittivät mestarinsa leijailleen, ei ole Galileon kaukoputken jälkeen ollut olemassa. Darwinin myötä katosi paratiisi, jossa Eeva pihisti omenan väärästä puusta ja syöksi meidät eroon Jumalasta. Freud avasi ihmisen tietoisuuden ja pakotti meidät katsomaan itseämme. Kirkon opit syntiinlankeemuksesta Jeesuksen ylösnousemukseen, ovat primitiivisen kansan primitiivisiä uskomuksia. Ne kertovat oman aikakauden ihmisten kokemuksista, mutta ovat täysin järjettömiä nykyajassa elävälle.

Vaikka perinteisten uskomusten retuuttaminen ronskin sanankääntein saa suunpielet kääntymään ylöspäin, uskonnollisen suvaitsevaisuuden puolesta liputtava alkaa huolehtia niistä ihmisistä, joille ristillä kuollut ja ihan oikeasti ylösnoussut Jeesus on tärkeä. Amerikkalaisen, hyssyttelyä vierastavan retoriikan sisäistänyt piispa ei kuitenkaan ota paineita. Keppiä pitää kuulemma antaa, jotta moderni ihminen voi huomata, että on olemassa toinen tapa suhtautua kristinuskoon. Uusimmassa teoksessaan *-Sins of the Scripture-* piispa käsittelee Raamatun tekstejä joiden avulla ihmisiä on alistettu. Esimerkiksi lapsiin kohdistuva väkivaltaa on oikeutettu sanomalla, että se joka viitsä säästää, vihaa lastaan. Ajatus on ollut luonnollinen, koska meillä on Jumala joka näyttää esimerkkiä miten omaa poikaa kidutetaan. Tarina rististä on tarina isästä joka hakkaa lastaan. Se on sadomasokismia eikä rakkautta. Lausueessaan sanoja; kuten sädomääsekism, piispan äänestä erottuu Yhdysvaltojen eteläosista tarttunut murre. Paljon muuta lapsuuden sielunmaisemista ei ole jäänyt jäljelle. John Shelby varttui kirkossa, jossa vihattiin mustia ja homoja. Naisia alistettiin paitsi kirkossa, myös kotona. Elämään liittyvä epävarmuus ja pelko pyrittiin kätkemään olemalla varmoja asiasta kuin asiasta. Omalla heimolla oli päällikkö joka tiesi vastaukset kaikkiin kysymyksiin. Päällikön nimi oli Jahve. Lapsuudessa opittujen ennakkoluulojen ja uskomusten poisoppimisessa on mennyt koko aikuisikä.

5

Kuten piispan oma elämä, myös Raamattu on kertomus siitä, miten ennakkoluuloista ja viholliskuvista osataan luopua. *Sins of Scripture* ei siis keskity ainoastaan ikäviin tekstikohtiin vaan Raamattua käsitellään kokonaisuutena. Toisessa Mooseksen kirjassa Jumala vihaa egyptiläisiä, mutta kun päästään Malakian kirjaan, Jumalan nimen tulee kuulua kaikkien kansojen keskuudessa. Huipennus tapahtuu evankeliumissa, kun Jeesus sanoo, että ymmärtääksesi mitä Jumala on, sinun täytyy rakastaa niitä, joita kutsut vihollisiksesi. On tultu pitkä matka siitä kun Jumala hukutti egyptiläisen armeijan punaiseen mereen ja mannaa saivat syödä vain juutalaiset, muiden nähdessä nälkää.

Piispan kanssa ei tarvitse jutella kauaa huomatakseen, että on joutunut tekemisiin tinkimättömän maailmanparantajan kanssa. Sellaisen ärsyttävän optimistin, joka jaksaa uskoa asioiden kulkevan kokoajan parempaan suuntaan. Terroristien pommeista, oikeistopopulismin suosiosta ja maailmanpolitiikan kasvottomista takapiruista huolimatta. Mahatma Gandhi, Nelson Mandela, Martti Luther King ja Dalai Lama, ovat niitä nimiä jotka soljuvat haastateltavan huulilta, kun uutistulvan alle jäänyt teologian ylioppilas väittää, ettei mikään muutu paremmaksi, ikinä. Myös Jeesus kuuluu maailmanparantajien All Stars -joukkueen aloituskentälliseen. Hän oli ihminen, jonka kautta Jumalan voima virtasi maailmaan, koska Jeesus kutsui ympärillään olevia kulkemaan omien heimorajojen yli. Luukkaan evankeliumin kertomus laupiaasta samarialaisesta, jossa sankariksi nousi juutalaisten vihaaman ja halveksiman ihmisryhmän edustaja, on esimerkki kuinka Jeesus mursi oman aikansa uskonnollisia turvarakennelmia. Paavali puolestaan kirjoitti, että on yhdentekevää, onko juutalainen vai kreikkalainen, mies vai nainen, koska Kristuksessa olemme yksi.

Haastateltava kertoo kokevansa, että hän voi liikuttaa kirkkoa
hän raapii korvan taustaa ja myöntää, että se voi tietenkin olla

Sitten
harhaa.

6

Kirkon elvyttäminen tarkoittaa piispan mukaan siis sitä, että tutuille symboleille -kuten Jeesus ja Jumala- löydetään sellaisia merkityksiä, jotka auttavat hylkäämään ihmisten erottelemisen kansalaisuuden, rodun, uskonnon, sukupuolen tai seksuaalisuuden perusteella. Mikään näistä erotteluista ei kerro mitään oleellista, koska tärkeintä on se, miten voimme tulla enemmän ihmisiksi. Tai jumalallisiksi, jos sitä termiä halutaan käyttää. Kristinusko kehittyi juutalaisuudesta, koska sillä oli sanoma, joka ei koskenut ainoastaan juutalaisia. Samalla tavalla kirkon pitäisi pystyä nyt irtautumaan uskonnosta, koska uskonto dogmeineen rakentaa muureja ihmisten välille. Puhuessaan uskonnottomasta kristinuskosta piispa viittaa natsien teloittamaan Dietrich Bonhoefferiin (1906-1945), jonka vankilakirjeistä voi lukea hyvien ideoiden alkuja. Toinen saksalainen jonka ajatuksilla on painoarvoa, on Paul Tillich (1886-1965), koska Tillich ei tee Jumalasta isähahmoa joka pitää rekisteriä ihmisen teoista, jotta voi rangaista kun kuolemme. Piispa ei diggaa Jumalasta joka antaa piiskaa. Vaikka Jumala on siis totta, ei kenenkään selitys Jumalasta ei ole totta. Kun puhumme siitä millainen Jumala on, voimme ainoastaan kuvailla omaa kokemusta Jumalasta.

Puhuessaan Jumalasta kaiken olevaisen perustana, elämän lähteenä joka virtaa universumin läpi, piispan ihmiseksi tulemisen teologia, alkaa saada hengen miehelle ominaisia piirteitä. Järjetön luottamus siihen, että maailma muuttuu paremmaksi tulee ymmärrettäväksi, kun saa kuulla miten asiat omat menneet eteenpäin piispan kotona -bäk inte steits. New Hampshiren anglikaanikirkko valitsi kaksi vuotta sitten piispakseen homosuhteessa asuvan miehen. Kirkossa, jossa naiset eivät saaneet aikaisemmin tehdä mitään, on tänään 15 naispiispaa. Ja Pohjois-Carolinessa, jossa aikoinaan vihattiin mustia, on nyt afrikanamerikkalainen piispa. Haastateltava kertoo kokevansa, että hän voi liikuttaa kirkkoa. Sitten hän raapii korvan taustaa ja myöntää, että se voi tietenkin olla harhaa.

Haastatteluun luvattu tunti alkaa kulua loppuun. Kameran räpsiessä kuvattava selittää, miten kaikki ihmisoppi on erehtyvää, koska se on rajallista. Teologia on mielenkiintoinen tieteenala, koska ne jotka väittävät tietävänsä millainen Jumala on, eivät tiedä mistä puhuvat. Piispan jatkaessa siitä, miten kaikki se mitä sanomme Jumalasta, on otettu ihmisen kokemuksesta, yritän asettua sellaisen teologin asemaan jonka mielestä Jumalasta on mahdollista tietää koska Jumala ilmoittaa itsensä Raamatussa. Pyhän Hengen aikaansaaman Kristus-uskon avulla on mahdollista saada tietoa sellaisistakin asioista jotka eivät avaudu luonnontieteellisen maailmankuvan tarkasteltaviksi. Syitä siihen, miksi John Shelby Spong kiertää maailmaa levittämässä harhaoppeja, ei tulisi etsiä hänen lapsuudestaan tai amerikkalaisesta maailmanvalloitusmentaliteetista. Saati elämän lähteestä, joka virtaa piispa läpi. Kirkkoisien opetukset valottavat asiaa paremmin. Lutherin mukaan voisi olla kysymys vaikkapa siitä, ettei Jumala selittämättömässä viisaudessaan ole suonut piispalle sen enempää pelastavaa uskoa, kuin suurimmalle osalle muistakaan maailman ihmisistä. Pyhä Henki on suvereeni, se tuulee missä tahtoo.

Palaan sfääreistä, kun piispa kysyy mitä haluan tehdä elämälläni. Vaihdan istuma-asentoa ja ryin kurkkua. Selitän, että olisi kiva jos saisi sen verran elantoa, että voisi hankkia mökin meren rannalta. Ehkä opiskelen ja matkustelen, vaalin parisuhdetta. Pelin henki on nimittäin se, ettei kiintymykseni kirkkoon ole samalla tasolla kuin piispalla. Ja jos ollaan täysin rehellisiä, luottamukseni minkään instituution tai systeemin kykyyn pelastaa maailmaa, on sammunut. Siksi olen päättänyt keskittyä enemmänkin omiin juttuihin. Lauseet tipahtelevat suustani, kuin mädät omenat puusta. Olemme hetken vaiti. Sitten piispa sanoo, että myös hän tykkää opiskella. Matkusteltuakin on tullut. Seuraavana aamuna pitää olla neljältä lentokentällä. Edessä on kahden kuukauden kesäloma vaimon kanssa ja tarkoitus olisi kävellä 350 kilometriä Englannin maaseudulla. 74-vuotiaan vanhuksen mielestä elämässä pitää keskittyä asioihin, jotka ovat itselle tärkeitä, koska elämä on rajallista. Piispan toinen silmä ei ole tahtonut pysyä kunnolla auki koko haastattelun aikana. Kun hän sanoo, ettei hänellä ole paljoa aikaa jäljellä, ymmärrän, ettei sillä viitata tähän haastatteluun.

Piispan poistuttua hotellihuoneeseen, seison linja-autopysäkin katoksen alla kehäkolmosen varressa. Kohta sadekuuro piiskaa bussin ikkunaan. Istun jalat koukussa takimmaisella penkillä ja tuijotan vesinoroja, jotka juoksevat lasia pitkin törmätäkseen kumiseen tiivisteseeseen. Mietin maailmaa ja sitä, miten ihmiset eri paikoissa toimittavat omia asioitaan. Jossakin lietsotaan vihaa ja toisaalla uskotaan rauhaan. Sörnäisissä huomaan, että koivujen silmut ovat auenneet lehdiksi. Tunnen kyyneleen poskipäällä, vaikka ei yhtään itketä. On kuin olisi keskellä jotakin lämmintä ja syvää. Ja jokin herättelisi minuakin talven jäljiltä.

Matti Myllykoski *Epäily.*,
kirjapaja 2005

K
i
r
j
a
-
a
r
v
o
s
t
e
l
u

Kun arvioitava teos on kuin tapausesimerkki oman teologianhistoriallisen kirjan kohdemateriaalista (ks. Myllykosken arvio tässä samassa lehdessä), arvostelun kirjoittaminen tuottaa ylimääräisiä haasteita. Vaikka analyysini on epäilemättä melko kriittinen, pyrin tekemään oikeutta tekijän näkemykselle.

Myllykosken kirja vaikuttaa ensi lukemalta mielenkiintoiselta ja erilaiselta. Siinä piirretään kertomusten avulla kuvia Jeesuksesta, Paavalista, Justinos Marttyyristä ja eräistä muista henkilöistä. Ote on historiallinen, vaikkakin fiktiivinen. Teoksen kuusi ensimmäistä lukua ovat kuitenkin siinä määrin kerronnallisia, että lukija alkaa ihmetellä, missä vaiheessa epäilyksen piti astua mukaan kuvaan.

Kirjan hermeneuttinen avain löytyy vasta loppuluvuista. Kertomukset Jeesuksesta ja Paavalista sekä heidän seuraajistaan eivät olekaan olleet kaunokirjallisia kuvauksia, vaan tutkijan ankaria arvioita ns. historiallisesta todellisuudesta. Tässä vaiheessa selviää, mitä epäilyksellä tarkoitetaan. Myllykosken epäily on eksegeetin epäilystä. Raamattuun emme voi luottaa. Tutkijan todellinen tieto historiasta on aivan jotain muuta, kuin se kirkkojen vaalima kuva alkuvuosien historiasta, jota "monisyisen tulkintojen verkoston" (s. 132) avulla ylläpidetään kristittyjen keskuudessa.

Uudelleen luettuina kirjan tarinat Jeesuksesta ja Paavalista avautuvat toisenlaisina. Ne ovat kutistettuja ja kuiviin puristettuja reduktiota siitä, mitä "todella tapahtui". Myllykoski on historisti. Perinteisellä positivistisella varmuudella hän ilmoittaa, mikä kristinuskossa on ollut historiallisesti totta ja mikä ei. Lukijalle paljastetaan tosin vain tipoittain perusteita kriittiselle näkemykselle. Tekijä käyttää kaikkein ahtaimpia 1900-luvun alun historiallisen kritiikin kriteerejä luokitellessaan epähistoriallista ainesta. Vastaavaa ei enää nähdä muualla kuin ehkä Funkin Jeesus-seminaarissa.

Mikä siis avuksi? Eikö kristinusko romahda näillä edellytyksillä juuri siten, kuin Myllykosken edeltäjät saarnasivat? Tekijä käy läpi tärkeimmät ratkaisuyritykset, mutta hylkää ne yksi toisensa jälkeen. Lessingin "ikuiset totuudet" eivät pelasta Raamattua epähistoriallisuuden pauloista. Harnackin sanoma "ihmissielun äärettömästä arvosta" ei kirjoittajan mukaan ratkaise ongelmia. Eksistentialismin sietämätön keveys jää yhtä kalvokkaaksi kuin psykologisen tulkinnan antropologinen reduktio. Wittgensteinilaisetkin – jotka hetken näyttävät tarjoavan parhaan vaihtoehdon – saavat mennä, koska heidän Jeesuksensa nousee kuolleista "nimenomaan kielipelissä". Pelin sisäinen totuus ei riitä Myllykoskelle, koska silloin esimerkiksi natsienkin kielipeli olisi ollut itsessään pätevä.

Näin Myllykoski johdattelee lukijan taitavasti siihen epäilyksen viimeiseen johtopäätökseen, jota kirjassa ei tarvitse lausua ääneen. Kristinusko nykymuodossaan on suuri petos. Mitään perinteisistä uskonkohdista ei voi säilyttää uskon sisältönä. Inkarnaatio ei ole todellisuutta, Jeesus ei syntynyt neitsyestä, ei sovittanut ketään uhrillaan, eikä noussut ruumiillisesti kuolleista. Kollegansa Gerd Lüdemannin tavoin Myllykoski pitää kristinuskon sisältöä myöhäsyntyisenä eikä ajattele oikean Jeesuksen suinkaan tarkoittaneen uskolla mitään tällaista. Jäljelle jää epä määräinen ihmisyyden ehtojen etsintä, jota tosin ei kehitellä ohjelmaksi asti.

Ei pelkästään tutkijana, vaan myös pappina (s. 148) kirjoittava Myllykoski esittää ruumiinavauksensa päätteeksi provokatorisen kysymyksen. Siinä epäily polarisoituu dogman kanssa. "Seisooko kristinusko sen varassa, että ristillä kuollut Jeesus heräsi yliluonnollisella tavalla haudassaan ja ilmestyi ruumiillisesti monille seuraajilleen noustakseen lopulta taivaaseen?" Loppu jää lukijalle.

Kirja-arvostelu

Eskolan kirjan otsikko julistaa objektiivisen oloista totuutta: kirkon oppia tavalla tai toisella arvostelevat papit valehtelevat, kun eivät rehellisyyden nimissä eroa pappisvirasta. Kirjan kansita tukee sanomaa. Siinä on kasvoton pappi albassa ja stolassa ja takakannessa sama kaveri selkäpuolelta kuvattuna, sormet ristissä niin että ymmärtäväinen lukija saa huomata hänen salatun epärehellisyytensä. Eskolan kirjassa suuri joukko eksegeettejä ja muita teologeja saa korkeampaa tietoa perimmäisestä olemuksestaan, kun eivät itse ymmärrä huomata olevansa ateisteja.

Eskolan pyrkii kritiikkiä esittäessään sekä eksegeettiseen että teologiseen analyysiin. Tavoite on väistämättä liian kunnianhimoinen, ja keskustelu jää pintapuoliseksi. Monien ongelmien selostukset sattuvat jonnekin yksinkertaistamisen ja vääristelyn rajamaille. Omat argumenttinsa Eskola esittää mielestäni ohuesti, ja uskon ydinasioissa hän jättää vastaamatta olennaisiin kysymyksiin. Puutun tässä arvioissa vain muutamaan kohtaan. Laaja arvioni Eskolan kirjasta ilmestyy Vartijan numerossa 4/05.

Eskola ei hyväksy ajatusta, että Jeesus erehtyi lopunodotuksessaan, mutta ei kerro, miten Jeesuksen julistusta Jumalan valtakunnan pikaisesta ja varmasta tulemisesta pitäisi selittää. Julistiko hän kenties Galilean köyhille ja syrjäytyneille, että valtakunta on tulossa, mutta siihen tarvitaan vielä kirkkoinstituutio, sovitusoppi ja ainakin 2000 vuoden odotus? Ajatus Jeesuksen erehtymisestä on hyvin vaikea hyväksyä, jos ajatellaan, että hän oli maan päällä ihmishahmossa kävellyt Jumala. Toinen syy Jeesuksen erehtymättömyydestä kiinni pitämiseen on helvettiopissa, jota Eskola puolustaa suuren oikeudenmukaisuuden toteutumisenä. Me voimme yrittää kuvitella Jumalaa, joka jakaa monenkirjavan ihmiskunnan kahteen jyrkästi toisistaan poikkeavaan leiriin, ikuisesti onnellisiin ja ikuisesti piinattaviin ihmisiin. Tällaisen skenaarion konkreettista toteuttamista en pysty kuvittelemaan – enkä usko, että Eskolakaan pystyy. Yksi asia on tällaisissa yhteyksissä varmaa: sisäpuoliset ovat aina päässeet taivaaseen ja ulkopuoliset ovat aina joutuneet helvettiin.

Eskola puhuu toistuvasti nyky maailman hirveyksistä ilmiöinä, joille moderni teologia ei pysty tekemään mitään. Hän antaa ymmärtää, että perinteinen kristinusko antaa oikean ja perustellun vastauksen maailman radikaaliin pahuuteen. Kysymys on laaja ja tärkeä. En halua esittää tässä kuin yhden mielestäni olennaisen näkökohdan, jonka Eskola sivuuttaa. Ihmisen pahuutta voi pitää radikaalina ilmiönä, mutta ei dualistisessa mielessä. Siitä ei seuraa mitään hyvää, kun kristityt, muslimit tai muut erilaiset uskovat leikkivät tuomaria, joka kykenee puhumaan ”hyvän” näkökulmasta, tunnistamaan ”pahan” ja jakamaan maailman kahtia omaksumiensa ennakoasenteiden ja dogmien valossa. Paha on radikaalia, mutta se on kaikkeen hyvään sekoittunutta, jokaiseen totuuteen salakavalasti hiipivää, arvaamatonta ja kohtalokasta paha. Paha ei ole hallittavissa opeilla, ismeillä, määritelmillä eikä edes hyvillä aikomuksilla. Tämän tietävät ainakin ne saksalaiset teologit, jotka Hitlerin aikana puolustivat kirkkoa ja isänmaata, mutta antoivat diktatuurin vastalauseita murhata miljoonia juutalaisia.

“MINULLE USKONTUNNUSTUKSEN LAUSUMINEN EI MERKITSE
HÄMMENTÄVÄÄ ALISTUMISTA OPPEIHIN, JOIHIN EN OIKEASTI USKO,
VAAN TOISTUVIEN YDINKYSYMYSTEN LÄHTÖKOHTAA,
MERKITYSTEN POLUN ALKUPÄÄTÄ”

Vastaan lopuksi Eskolan syytökseen, joka kohdistuu myös minun uskonkäsityksiini. Kun menen alba päällä alttarille toimittaakseni liturgian, lausuakseni uskontunnustuksen ja jakaakseni ehtoollista, en ajattele pettäväni kirkkoani enkä niitä ihmisiä, joita pappisvirassa palvelen. Uskontunnustus ei ole minulle pelastushistorian kosmologinen kartta eikä opillinen totuus, jonka sisällöt jäävät minulle viime kädessä hämäräksi. Minulle se on ensimmäisten vuosisatojen kristittyjen kunnioitettava yritys sanoa uskostaan jotakin mitä viime kädessä ei voi sanoa. He joutuvat antamaan anteeksi minulle ja minä heille, että meidän maailmankuvamme eivät ole yksi ja sama. Minulle uskontunnustuksen lausuminen ei merkitse hämmentävää alistumista oppeihin, joihin en oikeasti usko, vaan toistuvien ydinkysymysten lähtökohtaa, merkitysten polun alkupäätä. Väitän, että se on sitä jokaiselle kristitylle, halusipa asianosainen sitä tai ei.

Olen kiitollinen siitä, että ehtoollinen on pätevä kultillinen toimitus jakajastaan riippumatta. Ehtoollisella tärkeää ei ole pappi, vaan se, että ehtoollisvieras kohtaa oman Kristuksensa – sen Kristuksen, jonka hän kokee elämässään läsnä olevaksi ja joka on hänen luonaan hiljaisuudessa, yksinäisyydessä ja kuolemassa.

Miksi kirkko ei kelpaa nuorille aikuisille?

Kirkosta eroaminen on in.

Vuonna 2004 evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuului lähes 12000 henkeä vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Eronneista yli kaksi kolmasosaa oli 18-39-vuotiaita.

Mistä johtuu nuorten aikuisten joukkomarssi ulos kirkosta? Onko syynä eroamisen käytännön helppous, veronmaksuhaluttomuus vai kenties jotain syvällisempää? Kohtalonkysymystä mietitään kirkossa päät höyryten ja kulmat kurtussa. Netti ja muut mediat ovat pullollaan artikkelia, tilastoa ja tutkimustulosta, ja syytä pohtimiseen onkin. Teologian opiskelijan on myös aika havahtua ruususen unestaan, sillä saattaa olla, että tulevalta sielunpaimenelta tai kansankynttilältä katoavat kohta asiakkaat. Kyyhkynen päätti pureutua visaiseen ongelmaan keskustelemalla asianosaisten kanssa.

Rajatonta rakkautta vai Raamatulla päähän?

Uskontotieteen opiskelija Rita Jailo, 27, hörppää viimeiset pisarat lattemukistaan ja näyttää vakavalta. Hän erosi kirkosta 20-vuotiaana. Ratkaisunsa hän teki perusteellisen pohdinnan tuloksena. "Minusta oli väärin kuulua laitokseen, jonka opetuksen takana en seiso. Nimissäni julistetaan sanomaa, jota en itse allekirjoittaisi. Naispappeus- ja seksuaalivähemmistökysymys on tärkeä, mutta pohjimmiltaan on kyse siitä, että ihmistä ei kirkossa hyväksytä sellaisenaan, vaan vaaditaan tiettyä muotoa, ennen kuin hyväksynnän voi saada. Ei voi yhtä aikaa hyväksyä, rakastaa sellaisenaan ja tuomita. Kirkolla on selkeä kaksinaismoraali. Se ei ole oikeudenmukaista käytöstä", Jailo perustelee.

Yhden hengen otos on pieni, mutta kattava. Samansuuntaisia kannanottoja kuulee melkein joka toisen nuoren aikuisen suusta. Esimerkiksi homoseksuaalisuuskysymys nähdään kirkon sisällä usein oppiin liittyvänä, ulkopuolella taas puhtaana ihmisoikeuskysymyksenä, jonka yläpuolelle kirkolla ei ole oikeutta asettua. Kirkko ei suinkaan ole Rita Jailolle yhdentekevä laitos. Paluuta kirkon helmaan hän on harkinnut vakavastikin, mutta omatunto ei ole antanut periksi.

"Suomessa kasvaneena luterilainen kirkko on osa omaa identiteettiä, koen olevani ev.-lut., vaikka en kuulu kirkkoon. Moraalini on kristillistä, se tarkoittaa rehellisyyttä ja kohtuutta. Olen ajatellut, että voisin kuulua kirkkoon toisinajattelijana, mutta edellä mainitut syyt estävät kuitenkin liittymästä."

Toivoa kirkolla silti hänen mielestään on: "Kirkolla olisi hyvä mahdollisuus ottaa kantaa yhteiskunnan tilaan, koska se ei ole yritys eikä perustu taloudellisille arvoille. Olisi tärkeää myös tehdä niin", Jailo vaatii. Lähtöä tehtäessä hän haluaa vielä lisätä: "Kirkossa on ristiriita: toisaalta pidetään kiinni korkeista ihanteista ja toisaalta halutaan olla kaikille avoin kansankirkko. Oppia ei voi yhtä aikaa noudattaa ja olla noudattamatta." Jailon puheet vetävät hiljaiseksi. Lukemalla Hesarista kirkkohallituksen hedelmöityshoitokannanottoja ei ole vaikea tulla siihen tulokseen, että juuri sellaisia kirkossa ollaan, tuomitaan yhdellä kädellä ja siunataan toisella.

Rita Jailo

Onko kirkko siis patavanhoillinen ja tuomitseva? Se selviää pääkallonpaikalla Kalliossa Helsingin seurakuntayhtymän pääkonttorissa. Pitkän käytävän varrella vilisee ohi nimikylttejä toisensa jälkeen: oppilaitostyö, korkeakoulutyö, vammaistyö, lapsityö, kuurojentyö, aikuistyö... ja viimein: nuoret aikuiset, Juha Petterson. Paikalle ilmestyy kenen tahansa rennon kolmikymppisen näköinen mies farkuissa ja punaisessa t-paidassa. Hän avaa oven vähemmän säntillisesti järjestettyyn työhuoneeseensa ja hakee kohteliaasti kahvia. Nuorten aikuisten nimikkopappi avaa suunsa ja alkaa puhua. Asiaa on paljon, painavaa ja kriittistä.

Mikä kirkossa mättää?

Petterson vetää seurakuntayhtymässä Nuori aikuinen –tutkimusprojektia, jossa selvitetään, mitä nuorten aikuisten tilanteelle pitäisi kirkossa tehdä. Näkökulmaa asiaan on siis kertynyt runsain mitoin. "Nämä ovat laajoja kysymyksiä. Kepeät toiminnalliset ratkaisut eivät auta. On uskallettava katsoa vanhoja toimintatapoja kriittisesti", Petterson aloittaa ja tyrmää ajatuksen, että järjestämällä vaikkapa kerhoja, popkonsertteja tai muuta kivaa saataisiin nuoret aikuiset houkuteltua takaisin kirkkoon. Yhtenäiskulttuuri on katoamassa ja kulttuurin murros tapahtumassa. Kirkon olisi reagoitava siihen. Tähän Nuori aikuinen –projekti hakee vastausta, mutta helppoja vastauksia ei ole. Kirkon talous on tähän asti ollut turvattu eikä ole ollut pakko muuttua. Pettersonin mielestä on aika ruveta pohtimaan, mikä kirkon työssä on oleellista.

"Terho Pursiaisen mukaan tulevaisuudessa vain neljännes suomalaisista kuuluu kirkkoon. Ketkä mielletään seurakuntalaisiksi, keitä kirkko haluaa jäsenikseen? Sitä on mietittävä", hän korostaa. "Eroamistrendejä on, mutta ei pidä luovuttaa. Kirkosta löytyy tappiomielialaa ja henkistä laiskuutta. Se ei ole hyvä lähtökohta muutokseen", hän jatkaa.

Juha Pettersonille on erityisen tärkeää, että kirkko ottaa ihmisen vastaan sellaisenaan, lihoineen luineen, mitään lisäämättä tai pois jättämättä. Kirkon tulisi suhtautua aikuiseen ihmiseen aikuisena ihmisenä, eikä kuten opetettavaan lapseen. Nuori pastori on tullut haastatteluun palaverista, jossa käsiteltiin mm. kirkkohallituksen hedelmöityshoitokannanottoa. Se sai hänet hiiltymään.

"Kirkon asenne ihmisyyteen on valikoiva. On myös kyse siitä, kuka tekee päätökset ja kuka puhuu kirkon suulla. Kirkon julkisista kannanotoista tulee olo, että häh? – tämä on elämälle vierasta", hän puuskahtaa. Mieleen juolahtaa Terho Pursiaisen haastattelu, jossa hän sanoo, että sellainen lause, joka ei ole totta elämästä, ei voi olla totta Jumalasta. Petterson jatkaa kirkon kurittamista. "Itsellänikin on mielikuva, että kirkko on falski. Kirkon pitäisi lähestyä arkitodellisuutta ja pystyä käsittelemään ihmisten elämään kuuluvia normaaleja kysymyksiä. Jos kirkko ei anna välineitä ymmärtää ihmiselle tärkeitä kysymyksiä, sillä ei ole relevanssia", hän toteaa.

Tämän hetken kirkossa ei Pettersonin mielestä lähdetä liikkeelle elämän realiteeteista vaan opista, joka omaksutaan. Kirkko on jumittunut oikeassa olemisen pakkoon. "Elämä on ihmeellisempää kuin kukaan meistä tajuaa. Eihän me edes tiedetä, miksi täällä ollaan! Miten mulla olisi siis pokkaa sanoa, mikä on lopullinen totuus? Usko auttaa hukassa olevaa ihmistä – hukassa oleminenhan on ihmisyyden peruskokemus. Usko on tietyllä tavalla äärimmäistä rationalismia: se antaa muodon selittämättömälle, Jumalan."

Pastori selventää, että uskonto ei ole olemukseltaan lopullista. Kuitenkaan sisältökysymyksistä ei kirkon sisällä uskalleta keskustella kriittisesti. Kun ei uskalleta käsitellä vaikeita asioita, pidetään kiinni vanhoista malleista, kuten että homous on syntiä. "Kirkon seksuaalietiikka ei vastaa todellisuutta", toteaa Petterson.

Juha Petterson

Nuori aikuinen –projektiin liittyvässä Case Kallio –tutkimuksessa kävi ilmi kalliolaisten vihkitoimitukseen tulevien nuortenparien ajattelevan, että kävipä tuuri, kun pappi oli ihan normaali. Fiksua pappia pidetään poikkeuksena kirkon hullujen joukossa. Tällaiset käsitykset ja mielikuvat välittyvät Pettersonin mukaan sukupolvelta toiselle. ”Kirkosta eroamisen taustalla on monenlaista pettymystä: ihmisiä ei ole kuunneltu, on jyrätty, viisasteltu, oltu tiukkapipoisia ja moralisoitu”, hän kertoo. Kirkonmies on siis samoilla linjoilla kuin kirkosta eronnut kriittinen nuori aikuinen. Se kertoo toisaalta siitä, että kirkossa olisi korkea aika tehdä muutoksia ja toisaalta siitä, että nuoren aikuisen näkökulmasta kirkolla on toivoa, kun sen työntekijöiltä löytyy tällaisia mielipiteitä.

Tulevaisuuden kirkossa on armoa, iloa ja ekologiaa

Kaikesta huolimatta kirkolla on edelleen annettavaa nykyihmiselle, sille mahdottoman hankalalle nuorelle aikuisellekin. ”Moni nuori aikuinen ajattelee, että kirkossa on hyvä ydin, jota voin kannattaa, mutta instituutiota en kannata. On paljon seurakunta-aktiiveja, jotka eivät kuulu kirkkoon”, Petterson paljastaa. Kentältä on toisaalta tullut myös palautetta, että ovet ovat auki kirkolle enemmän kuin koskaan. Kirkkoa arvostetaan. Nuorten aikuisten pastori visioi tulevaisuuden toimintamuotoja: pitäisi etsiä vuorovaikutusta ja yhteistyötä esimerkiksi kansalaisjärjestöjen kanssa.

Muitakin muutoksia käytännön toimintamuotoihin pitäisi Pettersonin mielestä tehdä. Nykymaailmassa imagonrakentaminen on otettava vakavasti. ”Jos imago on paska, sille on tehtävä jotain. Tarkoitan, että ei-huono imago ei ole sama kuin hyvä imago, vaan sitä on aktiivisesti parannettava.” Lisää resursseja olisi myös saatava. Oppilaitostyössä on muualla Suomessa yksi pappi 6000 henkeä kohden, Helsingissä yksi 30 000:ta kohden. ”Resurssit ovat Helsingissä naurettavat”, sanoo Petterson.

Jumalanpalveluksiin pitäisi saada vaihtelua, jotta ihmiset saataisiin kiinnostumaan messusta. Myös messun ajankohtaa voisi myöhäistää vastaamaan nykyajan ihmisten elämänrytmiä. Harva työn uuvuttama nykyihminen jaksaa sunnuntaina raahautua kirkkoon kymmeneksi, ja miksi pitäisikään? Messuun tuleminen luulisi olevan tärkeämpää kuin sen, mihin kellonaikaan sinne tulee. Juha Pettersonin mielestä pappikin saa pitää hauskaa. ”Rentous ja ilo puuttuu kirkosta. Se ei ole sama kuin pinnallisuus. Olen hyvin nautinnonhaluinen, tykkään käydä leffassa, teatterissa, urheilla, tavata ystäviä. Se ei ole pinnallista!”

Pettersonin mukaan kirkossa ei myöskään puhuta tarpeeksi siitä mistä Jeesus puhui: lähimmäisenrakkaudesta ja armosta. ”Väkivaltainen elämäntapa ei ole kristillinen. Asenne toisiin on uskon ydin”, hän summaa. Kirkon tulisi siis keskittyä lähimmäisenrakkauden levittämiseen ja väkivallan vähentämiseen. Väkivaltaa, johon jokainen meistä osallistuu, on myös luonnon riisto. Pallomme ekologinen tasapaino on ihmiskunnan kohtalonkysymys, johon nuoret aikuiset varmasti riemusta kiljuen soisivat kirkon ottavan kantaa.

Ehkä mallia voisivat antaa ortodoksisen kirkon iloisen punaposkiset, hyvin syöneet kirkonmiehet tai vastikään tv-dokumentissa esiintynyt Dalai Lama, yksi maailman kunnioitetuimmista hengellisistä johtajista. Pilke silmissään Hänen Pyhyytensä pyrskähti nauramaan milloin lapsuudenmuistolleen päin puuta pyöriäilemisestä tai milloin millekin ihmisten edesottamuksille. Hurskaus ei ole yhtä kuin vakavuus, sitä luterilaisessa kirkossamme ei aina ymmärretä.

"Monen nuoren aikuisen mielestä kirkko näpertää naurettavan pienten asioiden kanssa, kuten kenen kanssa kukin yönsä viettää. Verrattuna maailman tulevaisuuteen se on hölmöjen hommaa. Tilanteessa, jossa maailma on poltettu loppuun, kirkon anti on kohtuullisuus ja suhteellisuudentaju. Muutoksen aikaansaamiseksi jotain on tapahduttava ihmisen pään sisällä. Tässä kirkolla on annettavaa" Juha Petterson muistuttaa.

Kirkolla on annettavanaan myös ihmiskuva, jollainen on kulutushuumaan hukuvassa maailmassa käymässä harvinaiseksi. Ihmiset ovat nykyään enemmän kuluttajia kuin ihmisiä. "Jos tänään päättäisin, etten enää elämäni aikana osta yhtään mitään tavaraa, pärjäisin luultavasti aivan mainiosti. Meillä kaikilla on nurkat täynnä tavaraa. Kulutuksen vähentäminen ei tarkoita ilottomuutta – voi kuluttaa myös aineettomia asioita. Voi kysyä itseltään, onko välttämätöntä päästä joka vuosi ulkomaille, käyttää autoa tai ostaa tavaraa? Tätä kirkon olisi tuotava enemmän esille", Petterson vaatii. Armo ja inhimillisuus eivät kuitenkaan saa kuulostaa naiivilta tai naurettavalta. Kaikkien ei pastorin mielestä tarvitse olla hippejä tai munkkeja. "On löydettävä realistinen, helpompi vaihtoehto muutokseen – pieniä askelia, keinoja miten tavits voi muuttaa elämäänsä", Petterson pohtii.

Toimittajan huomautuksia

Eräänä sunnuntaina istun Agricolan kirkossa Tuomasmessussa. Messun teemana on rakkauden kaksoiskäsky ja lähimmäisenrakkaus. Saarnaava pastori käskee meidän miettiä, mitä lähimmäisenrakkaus käytännön elämässä merkitsee. Samaan hengenvetoon hän tuomitsee julkisuudessa esiintyneen henkilön, joka halusi antaa rakkautensa toteutua ja rikkoi samalla perheen ja kymmenien vuosien avioliiton. Mietin, mitä lähimmäisenrakkaus minulle tarkoittaa. Lähimmäisen ratkaisujen yksioikoinen tuomitseminen ei kuulu määrittelyyni.

Kysymys nuorten aikuisten ja kirkon hiertävistä suhteista on matkan varrella laajentunut kysymykseksi kirkon olemassaolosta. Jossain vaiheessa kirkolla on edessä valinta: haluaako se todella olla kaikille avoin kansankirkko, mikä tarkoittaisi radikaalia vanhojen käsitysten, tulkintojen ja oppien tarkistamista, vai haluaako se kaivautua poteroihinsa ja näivettyä pienen piirin oikeaoppiseksi lahkoksi, joka pitää oviaukkonsa liian ahtaana suurelle osalle sisään haluavista.

Riikka Lindström

Tilastot: Kirkon tiedotuskeskus ja Kirkon tutkimuskeskus

”Saatanaako tuijotat?!”

Kriisiuskonnollisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa

Saatananpallvonta Suomessa – uskonnollinen ilmiö nuorten keskuudessa vai uutisoivan median luoma yksipuolinen kuva hälyyttävästä sosiaalisesta ongelmasta? Vai molempia? Saatananpallvonta-ilmiön olemusta yhteiskunnassamme ja mediassa on tutkinut hevimuusikko ja tutkija Titus Hjelm. Kuljemme hänen vanavedessään väitöstilaisuuteen, hevifestareille ja lopulta lounaspöytään.

”Saatananpallvonta näyttäytyy mediassa nuorten saatananpallvojen yhteydessä. Heidät kuvataan pahoina nuorina tai uhreina, jotka ovat altistuneet ilmiölle muun muassa metallimusiikin ja roolipalien vaikutuksesta”, kertoi Titus Hjelm 22. kesäkuuta väitöstilaisuudessaan. Väitöskirja kulki otsikolla Saatananpallvonta, media ja suomalainen yhteiskunta. Hän tarkastelee väitöskirjassaan suomalaisen uutismedian antamaa kuvaa saatananpallvonnasta vuosien 1990-2002 välillä. Heinäkuun 16. päivä Hjelm soitti **Thunderstone**-bändin basistin ominaisuudessa täydelle katsomolle Tuska Open Air-metallifestivaaleilla. ”Vittu, onks hyvä meininki”, hän huutaa tullessaan lavalle ja yleisö huutaa kurkku suorana, että OON!

Hevimiehenä ja tutkijana Hjelm sanoo rooliensa tukevan toisiaan – tasapainottavat erilaisuudellaan arkea. Samalla hän on hevimiehen ominaisuudessa elänyt lähellä saatananpallvontauutisoitua, sillä se on pyörinyt näyttävästi hevimusikin ympärillä. Media näki yhteyden ilmeisenä. Olivatko syntyneet kuvat puolueettomia? Hjelm toteaa, että eivät todellakaan.

Väitöstilaisuutensa alustuspuheenvuorossa Hjelm kuvasi Provinssirockin vuoden 1997 tapahtumia. Esiintyvien yhtyeiden listoilla olivat **Ozzy Osbourne** ja **Dimmu Borgir**. Näiden esiintyjien kohdalla media toi esiin uhkan saatananpalvonnasta ja uutisoi heistä vastustavien mielenosoittajien äänellä. Musiikki jäi taka-alalle saatananpalvontasyytösten viedessä suurimman huomion mediassa. Tämän vuoden Provinssirockissa, jossa yhtenä pääesiintyjänä oli kohuartisti **Marilyn Manson**, suomalainen uutismedia ei enää nähnyt saatananpalvonnan uhkaa. Nyt puhuivat musiikilliset arvot ja Mansonin speaktaakkelimainen show. Jotain oli muuttunut.

Titus Hjelm

16 Hjelmin mukaan media oli viime vuosina herännyt itsekritiikkiin, eikä saatananpalvontayhteyttä enää tuotu niin herkästi esille. Hjelm kritisoi väitöskirjassaan mediaa siitä, mitä pääsi käymään. ”Saatananpalvonta-aiheet nousivat tasaisen vahvasti median otsikoihin 1990-luvun aikana kohdaten huippunsa vuonna 1999 Hyvinkään paloittelusurman oikeudenkäynnin yhteydessä, joka oli tapahtunut vuotta aiemmin.” Marraskuussa vuonna 1998 neljä nuorta surmasi teipeillä tukehduuttamalla ja saksilla lyömällä miehen, jonka he myös paloittelivat. Hovioikeus ei ollut nähnyt saatananpalvontayhteyttä tapauksessa kuin ei myöskään surman päätekijä, mutta media puhui edelleen saatananpalvonnasta. Asia paisui Hyvinkään tapauksen jälkeen ja esimerkiksi Kokkolassa vuonna 1999 kiellettiin sen seurauksena nuorilta hevibändipaitojen pitäminen kouluissa. Suomalaisessa yhteiskunnassa saatananpalvonnasta tuli nuorten ongelma.

MEDIA

KONSENSUSTA

VAHVISTAMASSA

”Media käytti pääosin asiantuntijoita, jotka olivat niin sanottuja evankelikaalisia kristittyjä, joiden omat taustatiedot perustuivat sellaiseen amerikkalaiseen kirjallisuuteen, joka on osoitettu täydeksi fiktioksi”, valaisee Hjelm lähtökohtaa lounaspöydässä istuessamme. Hän korostaa, että tulkintaan vei tietyn tyyppinen maailmankuva. Jumalan ja Saatanan taistelussa saatanallinen kultti nähtiin asiana, johon oli puututtava. Ensisijaisesti sosiaalisesta ongelmasta tehtiin uskonnollinen ilmiö, joka liitettiin nuoriin.

Mutta kuinka yksi näkemys sai näin vahvan otteen mediassa? ”Ne on aika spekulatiivisia vastauksia, mitä minä voin antaa, mutta vaikuttamassa oli ensinnäkin se, että evankelikaaliset asiantuntijat oli ensimmäisenä tarjoamassa asiantuntijuuttaan. Ja mitä tuntemattomampi ilmiö on, sitä herkemmin siitä joudutaan mediassa asiantuntijana vastaamaan. Toinen pointti on se, että suomalaiseen kulttuuriin ja tiedotusvälinekulttuuriin ei kuulu kovin keskeisesti uskontouutiset, eikä sitten osattu tunnistaa niitä kristillisiä linssejä, joiden läpi ilmiötä tutkittiin tiedotusvälineissä.” Hjelm nostaa esiin myös kaupallisuuden näkökulman. ”Varsinkin jos katsoo iltapäivälehtien otsikointia, niin näiden asiantuntijoiden jutuista saa todella mehukkaita otsikoita, yksinkertaisesti. Jos ajatellaan kyynisesti kaupallisessa mielessä, niin tällaiset niin sanotut kauhutarinat ovat paljon viehättävämpiä kuin se, että joku tylsä yliopiston tutkija menee sinne selittämään joitain sosiologisia teorioita.”

kauhutarinat ovat paljon viehättävämpiä kuin se, että joku tylsiä yliopiston tutkija menee sinne selittämään joitain sosiologisia teorioita

Hjelmin mukaan media ”vahvisti konsensusta” uutisoidessaan saatananpalvonnasta tietyllä samalla tavalla. ”Vuosien varrella vakiintui tietty tapa uutisoida ja nämä tietyt tahot vakiintuivat selkeiksi äänitorviksi siinä määrin, että esimerkiksi vuonna 1999 Hyvinkään paloittelusurman ja hautausmaavandalismitapausten yhteydessä oli täysin luonnollistunut tapa puhua näistä kaikista saatananpalvontana.” Kyse on ”kriisiuskonnollisuudesta”, jossa evankelikaalinen näkökulma otettiin ikään kuin annettuna. Saatananpalvonnasta muodostui yläkäsitemalli, johon liitettiin hyvinkin monenlaisia asioita. ”Kun saatananpalvonta pistetään selittäväksi määreeksi lehtijuttuun, niin säästetään paljon päänvaivaa kuin että alettaisiin puhumaan esimerkiksi yhteiskunnallisista oloista, nuorten syrjäytymisestä tai rajojen koettelusta”, hän kritisoi.

Hjelm ei ummista silmiään nuorten ongelmille, vaan siirtää tutkimuksensa perusteella painopistettä itse asiaan. ”Tällaista sosiaalista ongelmaa on oikeasti olemassa, hautausmaavandalismia, itsensä viiltelyä, nuorten pahoinvointia ja niin edelleen, mutta kuinka paljon voidaan sanoa, että siellä taustalla olisi jokin yhtenäinen eetos, on ihan toinen juttu. Ja tätä minä olen nimenomaan kritisoinut.” Hän korostaa, että nuorten oma ääni kuului saatananpalvontasyöttösten yhteydessä hyvin harvoin ”Siellähän on aina kaikki muut puhumassa nuorten puolesta, että mitä pitäisi tehdä ja mikä on nuorille hyvää.”

Hjelmin bändi Thunderstone esiintyi Tuska Open Air-hevifestareilla. Yleisöä oli ahtautunut lavan edustalle niin paljon kuin siihen mahtui ja tunnelma oli huipussaan. Thunderstone on kolme levyä julkaissut, melodista heviä soittavan yhtye, joka on kiertänyt niin Suomessa kuin Euroopassakin saaden vahvan kuulijakunnan. Viime huhtikuussa ilmestyneellä albumillaan Tools of Destruction Thunderstone vahvisti entisestään jalansijaansa suomalaisen raskaan musiikin huipulla ja osoitti levyiltään huokuvan musiikillisen kypsyyden ja varmuuden olevan pysyvä elementti. Viisihenkisen Thunderstonen show oli energinen, eikä esitys jättänyt yleisöä kylmäksi – hevikansa piti näkemästään.

Hevifestarit keskellä pääkaupunkia kertovat raskaan musiikin vankasta jalansijasta ja suosiosta Suomessa. Hevikansa oli jälleen kerran saapunut sankoin joukoin Helsingin keskustaan, Kaisaniemen ruistoon ottamaan vastaan raskaan musiikin esiintyjäkaartia ympäri maailman. Suosio on vähentänyt myös ennakkoluuloja musiikkia kohtaan. ”Saatanaako tuijotat?!” lukee tämän vuoden virallisessa estaripaidassa – ainakin hevikansa osaa nauraa itselleen. Toisaalta se voi olla myös vastaus niille yrynikoille, jotka edelleen näkevät yhtäläisyysmerkin hevimusiikin ja saatananpalvomman välillä. Kaikkia ei nimittäin edelleenkään naurata.

18

SIINÄ ON SELLAISTA OMISTAUTUNEISUUTTA

Thunderstonenkin keikalla heilui ”pedon merkki” niin yleisön kuin bändinkin sormien muodostamana. Mistäs sellainen julma merkki juontaa juurensa – jokuhan voisi luulla, että teillä on pahat mielessä? Hjelm hymyilee ja toteaa tietävänsä merkin hämärästä historiasta paljonkin, mutta se ei liity hänen mukaansa millään tavalla sen käyttöön musiikkipiireissä. ”Hevimusiikissa se tarkoittaa sitä yhteisöä, se on yhteisösymboli, ei yhtään minkään muun. Minä näytän sitä meidän keikoilla, eikä minua oikeastaan voisi silloin vähempää kiinnostaa sen alkuperäinen merkitys.”

Hjelm näkee raskaan musiikin sen omista lähtökohdista käsin. Hän kuvaa usein esiintyvää synkistelyä tyylinä, jossa useinkaan ei ole mitään sen syvällisempää. ”Se mitä minä näen on, että ei siellä kukaan palvo Saatanaa – se on vaan se niiden staili. Rock-musiikissa kaikissa muodoissaan ja hevimusiikissa varsinkin on aina ollut kysymys rajojen rikkomisesta. Viime aikoina se nyt vaan on ollut esimerkiksi black metallin muodossa, että rikotaan sitä rajaa siitä kohdasta, saatana-kohdasta.”

Hjelmin mainitsema yhteisöllisyys näkyy ja tuntuu metalliväen keskuudessa, sen itsekkin huomasi festivaaleilla tallustellessani. Tuntui kuin festariporttien sisäpuolella olisi vallinnut täysin toisenlainen maailma, ei ainoastaan näyttävien goottihenkisten asujen muodossa, vaan myös ihmisten asennoitumisen kautta. Ei haitannut, olivatko ihmiset keikalla tuttuja vai vieraita, kun musiikin luoman yhtenäisyyden hengessä osattiin arvostaa yhteistä juhlaa ja toisia, eikä näin välienselvittelyjäkään sattunut. Musiikki oli keskipisteessä ja keikoilla hyvä tunnelma. ”Se on hirveän fanaattinen lauma ja ne ottaa musiikin ihan tosissaan. Siinä on sellaista omistautuneisuutta”, toteaa Hjelm vankalla kokemuksellaan.

Onko saatananpaltvonta suomalaisessa yhteiskunnassa uskonnollinen ilmiö? Hjelm kuvailee sitä pikemminkin ”kulttimiljöökksi”, jossa tietty viitekehys pitää sisällään paljon erilaisia vaikutteita. ”Varmasti näiden nuorten joukossa on joitain, joilla on uskonnolliseksi luokiteltavia uskomuksia Saatanasta todellisena olentona, joka vaikuttaa maailmassa. Mutta jos uskontoa ajatellaan uskontososiologian näkökulmasta yhteisönä, niin on mahdotonta näyttää, että sellainen järjestelmällinen kultti löytyisi tai toimisi Suomessa tai maailmassakaan. Kyseessä ei siis ole selkeä järjestäytynyt hierarkkinen systeemi”, hän kiteyttää. Lähtökohdat saatananpaltvonta-ilmiölle voisivat Hjelmin mukaan olla pitkälti uskontokritiikissä, nimenomaan kristinuskon kritiikissä, mutta hän näkee saatananpaltvonnessa nuorten toimintana myös yleistä rajojen koettelua. Se on yksi nuoruuden kestopiirre.

Synkistely on nuorison tyyli ja leimaaminen saatananpaltvoiksi tapahtuu muiden toimesta, ulkopuolelta. Tällöin nuorten toiminnassa esiintyvä häiriökäyttäytyminen, millainen esimerkiksi hautausmaavandalismi saattoi olla, leimattiin hyvin helposti saatananpaltvonaksi.

RAJOJEN KOETTELUA KULTTIMILJÖÖSSÄ

Kun uudenlaiset asiantuntijat nousivat julkisuuteen yliopiston taholta, he antoivat erilaisia vastauksia kuin mihin aiemmin oli totuttu. Kohu saatananpaltvonnan ympärillä alkoi laantua. Hjelm näkee kohun vähenemiselle vielä yhden merkittävän lisäpiirteen. Hän kuvasi sitä väitöstilaisuudessaan ”kädenlämpöiseksi luterilaisuudeksi” ja totesi seuraavasti: ”Suomalaiset tietävät Saatanasta enemmän Manaaja-elokuvien kautta kuin Raamatun tai rippileirien avulla”. Kädenlämpöinen luterilaisuus toimi Hjelmin mukaan myös kohun laannuttajana, sillä uskonto ei nyky-yhteiskunnassamme ole enää niin merkittävässä asemassa. ”Jos joku tulee räyhäämään Saatanasta, niin siihen ei tavallaan identifioiduta niin paljon, koska ei ole sitä Jumalaakaan, jonka puolella oltaisiin niin voimakkaasti”.

19

Ei ole kuitenkaan sanottu, etteikö kohua voisi jälleen syntyä – kohulla kun on tapana ruokkia itse itseään. Tämän Hjelm on pannut merkille oman väitöskirjansa ja sen aiheuttaman julkisuuden kohdalla. ”Nyt eletään mielenkiintoisia aikoja. Joskus vuonna 2002 ennustin Hesarin haastattelussa, että saa nähdä aletaanko väitöskirjan ilmestyttyä kohun seurauksena saatananpaltvonnessa taas puhua ja sitä nähdä joka paikassa. Jos näin käy, se tavallaan todistaa sen minun teesin oikeaksi. Ja nythän se on oikeastaan juuri niin mennyt”, Hjelm muistuttaa. Muutamissa lehtiartikkeleissa on väläytelty saatananpaltvonnan mahdollisuutta, esimerkiksi Keravan hautausmaavandalismin yhteydessä tänä kesänä. Ja sattuiapa minunkin silmiini artikkeli kyseisestä Keravan tapauksesta. Siinä lisäksi viitattiin kohutapaukseen Hyvinkään paloittelusurmaan toteamalla, että saatananpaltvojat olivat olleet asialla. Edelleen ne saatananpaltvojat. Puolueettomuus on jälleen koetuksella.

Onnea yritykselle!

Mielestäni teologille on hyödyllistä kokeilla myös muita aloja ja ammatteja. Näin säilyy teologin ammatin menestyksekkään hoitamisen kannalta välttämätön kyky eläytyä toisen ihmisen asemaan. Allekirjoittaneelle kävi tässä hiljattain niin, että päätti kokeilla, minkälaista olisi työskennellä pienen yrityksen palveluksessa.

Ilman sen suurempia luuloja tai ennakkoletuksia astuin siis tuohon asiakaspalveluakin sisältävään uuteen rooliin. Toki tiesin, että tehtäväni olisi vastuullinen: olihan kyseessä asiakkaan unelma ja asiakkaan rahat. Sitä en kuitenkaan vielä alussa tiennyt, että minun olisi vastattava ja otettava vastaan palaute paitsi omista tekemisistäni, myös jo kauan ennen minua yrityksessä työskennelleiden aikaisempien pätkätyöläisten pikku erheistä ja unohduksista.

Puhelimitse asioivalle asiakkaalle jää varmasti se kuva, että ompas paljon työntekijöitä: joka kerta puhelimeen vastaa eri ihminen. Niin minullekin, paitsi että nuo työntekijät eivät ole yritykseen työsuhteessa samaan aikaan. Tokihan tämän nyt ymmärtää. Palkkoihin menee paljon rahaa. Helpompaa on solmia työsuhde aina kuukauden pätkissä. Tällöinhän ei pääse kertymään lomiam. Ja työntekijä pysyy nöyränä ja kiitollisena.

Aika hassua oli heti ensimmäisestä työpäivästä lähtien toimia asiantuntijana. Tietämättömyys käskettiin salaamaan. Samaan hengenvetoon kuitenkin jyrkästi kiellettiin vahingossakaan antamasta asiakkaalle vääriä vastauksia. Piti siis kysyä, kun ei tiennyt. Selvä. Mahdottomaksi tämän yhtälön toiminnan teki kuitenkin se, että suuren osan työsuhteen alkuajasta olin ainoa ihminen koko toimistossa: minun

edeltäjäni, erään ylioppilaan, oli palattava takaisin koulun penkille. Mutta ihminen oppii nopeasti silloin kun on pakko. Lomalla olevan, ainoan vakinaisen työntekijän pöytä täyttyi keltaisista lapuista: soittopyynnöistä.

Nyt kun minun on jälleen aika siirtyä muihin toimiin ja askareisiin ja luovuttaa paikkani seuraajalleni, osaan entistä enemmän arvostaa kirkkoa työnantajana. On olemassa kysymyksiä, joihin ihminen ei tiedä vastausta ja siihen on tässä elämässä tyytyminen. Tulostavoitteiden erilaisuus antaa tilaa rehellisyydelle. Halutessaan voi tietysti jättää soittopyynnön yläkertaan ja jäädä odottamaan vastausta.

Johanna Ylärinta

Sveitsin suurimman ruokatavaraketjun Coopin uskontoa koskeva uutisointi on vireää. Keväällä jäsenlehdessä julkaistiin artikkeli sveitsiläisestä uskonnollisuudesta ja heti perään kolmen aukeaman kokoinen juttu katolisen kirkon nykytilasta. Toimittajat eivät tyytyneet ainoastaan piirtämään pylväsdigrammeja siitä, kuinka monta prosenttia katolisista ajattelee toisin kuin kirkko opettaa. Jutussa kerrottiin myös siitä, miten katolisuus nykyään toimii ja miten eri tavoin katoliset teologit ovat lähestyneet samoja kysymyksiä. Viimeisimmässä numerossa julkaistiin tunnetun luonnontieteilijän ja pesunkestävänä ateististina tunnetun Richard Dawkinsin kanssa käyty asiallinen keskustelu Jumalan mahdottomasta olemassaolosta. Oxfordilaista professoria ei päästetty helpolla. Mistään ateistisesta propagandasta haastattelussa ei siis ollut kyse. Coop-lehden teologisen uutisoinnin korkea taso hämmästyttää. Ainakin Suomessa ilmestyessään se pärjäisi hyvin kristillisten sanomalehtien kentällä.

Yhtenä viestintäkulttuurin jännittävänä ilmiönä Coopin teologiset artikkelit liittyvät saumattomasti eurooppalaisessa nykyfilosofiassa käytyyn keskusteluun uskonnon paluusta maallistuneen länsimaisen kulttuurin keskiöön. Hans-Georg Gadamer on luotsannut tätä keskustelua Saksassa, Jacques Derrida Ranskassa ja Gianni Vattimo Italiassa. Lisäksi monet kulttuurintutkijat ovat innostuneet kirjoittamaan uskonnon paluusta ja selittämään ihmisen yksilölliset kokemukset, tarpeet ja sosiaaliset suhteet uskonnosta käsin. Jotkut ovat jopa ennustaneet, että ihmiset olisivat palaamassa sunnuntaina aukiolevista ruokakaupoista kirkkoihin.

Uskonnon paluun kulttuuri on synnyttänyt myös vastakulttuuria. Esimerkiksi tunnetun ranskalaisen nykyfilosofin, anarkistin, hedonistin ja suupaltin Michel Onfrayn ateologinen luonnos *Traité d'Athéologie* (2005) komeili pitkään protestanttisen Rooman kirjakauppojen myyntilistojen kärkipäässä.

Laajemmin tarkasteltuna koko ajatus uskonnon paluusta vaikuttaa hieman harhaanjohtavalta. On totta, että uskonto on läsnä niin ruokakaupoissa kuin kirkkoissakin. Kyse on kuitenkin kokonaan eri asioista. Ihmiset, jotka lukevat ruokakauppojen asiakaslehtiä, eivät välttämättä käy kirkkoissa, synagoogissa ja moskeijoissa. Uskonto on heille kiinnostava kulttuurillinen ilmiö - siinä missä kuvataide, musiikki ja kirjallisuuskin - mutta se ei saa Coop-lehden äärellä hiljentyvää ihmistä vielä sitoutumaan niihin yhteisöihin, joissa uskonto tapahtuu.

Uskonnon paluuta on vaikea sitoa eurooppalaiseen kirkolliseen elämään, mutta kulttuuri-ilmiöstä voi oppia paljonkin: Ihmiset tykkäävät miettiä asioita itsekseen eikä mahdollinen sitoutuminen uskonnollisiin yhteisöihin ole kritiikitöntä. Nimittäin jos ennustukset tyhjien kirkonpenkkien täyttymisestä käyvät toteen, ainakin osa uusista seurakuntalaista on tiedostavaa ja pirun hankalaa sakkia.

RAKKAUS JA VIHA

Otan ensi askeleita rakkauden hiekkalaatikossa. Pyllähdys sanaan pistää ihmettelemään, miksi se, mitä saa, merkitsee yhtä paljon kuin se, mitä ei saa? Olen aina rakastunut tyyppeihin, jotka ovat sopivalla tavalla kaukaisia, tavoittamattomissa. Joko he eivät anna aikaansa minulle tai sitten he ovat fyysisesti läsnä, mutta henkisesti muualla. Sopiva ihastuksen kohde on uutisankkuri, joka tulee samettisine äänineen olohuoneeseen, tai ulkomaille muuttanut työkaveri, jonka kanssa saattaa olla suhteessa oman pään sisällä. Minun elämän tärkein ihminen hän ei ollut koskaan läsnä kun olin lapsi. Äiti oli mennyt taivaaseen. Ja tässä tulos.

On pimeä ja myrskyinen yö. Sateenvarjoni heiluu tuulessa. Pitkän matkan jälkeen olen päätenyt Syrakusaan Duomon aukiolle. Duomo on rakennettu kreikkalaisen temppelin raunioihin. Doorilaiset pylväät näkyvät ulkoseinässä. Kirkonkellot alkavat soida, ihmeellistä, ei Suomessa koskaan viettetä messuja tähän aikaan. Seison silmät kiinni ja elän vain tätä hetkeä. Minut herättää editseni kulkeva mustapukuisten katolisten isien virta. He tulevat kirkon viereisestä arkkipiispan talosta mustat helmat heiluen ja katoavat valoisaan kirkkoon. Edessäni olevan talon historia kertoo koko Euroopan historian. Ensin kreikkalaiset pystyttivät temppelin Athenelle, viisauden jumalattarelle, jonka vertauskuva oli pöllö. Lyhyen roomalaisajan jälkeen bysanttilaiset tekivät siitä varhaiskristityn basilikan niin kauaksi aikaa, kunnes Sisilian valloittaneet arabit muuttivat sen moskeijaksi. Kahdensadan vuoden kuluttua tulivat viikingit pohjoisesta ja rakennuksesta tuli taas kristitty kirkko, joka myöhemmin espanjalaistenvallottajien aikana sai heidän rakennustyyliinsä mukaisen fasaadin. Tuon fasaadin alla seison. Katolta minua katselee Paavali, kultasuu, joka matkallansa Roomaan teloitettavaksi löysi omien sanojensa mukaan täältä Antiokian jälkeen toisen kristillisen seurakunnan Pyhältä Maalta lähtönsä jälkeen. Paavalin jalkojen juuressa on harjoitettu jumalanpalvelusmenoja yhtäjaksoisesti pisimpään koko Euroopassa. Kirkon kellojen soitto merkitsee sitä, että pappi on saapunut paikalle. Kenelle kellot soivat? Sade ropisee varjooni. Jatkan matkaani ensimmäisenä Syrakusan iltanani vanhan kaupungin, Ortygian, ajattomassa sydämessä. L'isola senza tempossa, kuten paikalliset sanovat.

Syrakusan Duomo kertoo toisenkin tarinan. Kautta vuosisatojen se on nähnyt vuorotellen sodan ja rakkauden kasvot. Yhdentekevyys on sana, jota ei koskaan ole yhdistetty Duomon aukioon, ei, vain suuret tunteet. Tässä vastaus hiekkalaatikokysymykseeni. Rakkaus ja viha, se mitä saa ja mitä ei saa, kulkevat käsikädessä ystävinä, niiden pahin vihollinen on välinpitämättömyys, tyhjiys, ei minkään tapahtuminen. Joka rakastaa palavasti, myös vihaa palavasti. Jollei rakasta mitään, ei menetä mitään. Rakkaudessa ja sodassa on lopulta kysymys samasta asiasta, ne ovat vastakohtat toisilleen mutta yhtä lailla molemmat herättävät elämään. Minä olen koko tähänastisen elämäni saanut nähdä rakkaudesta vain sen sodan kasvot, miekkujen kalinan, verenvuodatuksen ja katkeamattomana ryöppyävän itkun. Käsitykseni rakkaudesta on ollut yksipuolinen, joten ei ihme että evvk. Nyt olen nähnyt rakkauden toisetkin kasvot. Olen kokenut lämmön ja välittämisen, intohimon ja hyväilyjen täyttämät yöt. Tiedän että tv-ihastukset ja päiväunet kuuluvat aikaan, joka on rakkauden vastakohta: tyhjiyden ja välinpitämättömyyden aika. Enää en työnnä omia tarpeitani pois, enää en pelkää rakkautta. Nousen ja pudistan hiekanmurut takamuksestani. Taaperran onnellisena hiekkalaatikon toiseen kulmaan testaamaan taitojani arjen hiekkalinnojen rakentamisessa.

Nyt ja seuraavaksi

Janne Keränen

Kerrankin on helppo sanoa, mikä on teologian ylioppilaille ajankohtaista. Hieman yli kuukausi tapahtui nimittäin viimeinkin se, mitä on odotettu, pelätty ja vihattu jo muutaman vuoden ajan. Maamme yliopistoissa otettiin käyttöön uudet tutkintorakenteet. Tämän vuoden fuksit opiskelevat kokonaan toisenlaisessa systeemissä kuin aikaisemmin aloittaneet. Kyseessä on ehdottomasti suurin muutos, joka suomalaisessa koulutusjärjestelmässä on tapahtunut vuosikymmeniin. Vanhemmille opiskelijoille muutos näkyy ensimmäiseksi siinä, että opinto-opas on näennäisen tuttu mutta kuitenkin outo ja uudenlainen.

Kukaan ei tiedä, millaista yliopistoissa opiskeleminen tulee tästedes olemaan. Ensimmäisenä se tietysti valkenee meille, jotka opiskelemme. Siksi kehotan jokaista pitämään silmänsä ja korvansa auki – jopa avaamaan tarvittaessa suunsakin. Uudet opintojaksot ja vaatimukset kehittyvät parhaiksi kun me annamme niistä palautetta. Lainaanpa vielä armeijan kuluttamaa sanontaa: mitä nopeammin, sitä nopeammin.

Mutta mitäs sitten seuraavaksi? On todellakin jo aika kääntää katseet myös tulevaisuuteen. Koulutusjärjestelmässämme tapahtunut muutos on vain osa sitä valtavaa vuoroveden vaihtumista, joka on meneillään koko Euroopan Unionin koulutuspolitiikassa. Maanosamme yliopistoista ollaan tekemässä yhä enemmän oppilaitoksia, jotka kouluttavat suuria määriä kansalaisia tieto(?)yhteiskunnan tarvitsemiin tehtäviin. Avainsanoja ovat yllättäen kansainvälinen kilpailukyky ja työmarkkinoiden tarpeet, aikamme uusia jumalia molemmat. Kehitys näyttää väijäämättömältä, olimmepa me EU-kansalaiset päättäjiemme kovista arvoista mitä mieltä tahansa. Juna on jo mennyt.

Uusi on kuitenkin tulossa. Työmarkkinoiden tarpeet tarkoittavat, että yliopistojen tutkintoihin halutaan tulevaisuudessa yhä suurempia osuuksia, joita toteutetaan yhdessä työnantajasektorin kanssa. Teologian alalla tämä avaa kiinnostavia mahdollisuuksia, ja nimenomaan tästä aiheesta haluaisin virittää keskustelua. Millaiset ovat tulevaisuudessa pedagogiset opinnot? Millaista koulutusta tulisi toteuttaa yhdessä kirkon kanssa? Lienee selvää, että nykyinen malli alkaa hiljalleen tulla tiensä päähän. Ja mitä tarvitsevat ne, jotka eivät suuntaa näille perinteisille aloille?

Jälleen on siis aika kokoontua yhteen visioimaan ja ajattelemaan. Meidän koulutustammehan tässä kehitetään. Ei ole ollenkaan yhdentekevää mitä me opiskelijat siitä ajatteleamme.

OPISKELIJAT ETSIVÄT SELVYYTTÄ KIRKON OPPEIHIN

Miksi kirkko sulkee ovensa seksuaalisilta vähemmistöiltä, kääntää selkensä lapsettomuudesta kärsiville ja sallii syrjimistä työyhteisöissään? Tätäkö se oli se lähimmäisenrakkkaus? Kirkolla on niin monta ääntä, että pieni ihminen menee sekaisin. Kuinka kirkko löytää postmodernit ihmiset ja paikkansa globaalissa maailmassa myymättä omia arvojaan?

Kun Kyyhkynen vei neljä opiskelijaa tuulettamaan kristinuskoa, syystuulten riepotehtäväksi joutuivat ajankohtaiset aiheet: suhtautuminen homoseksuaalisuuteen, naispappeuden vastustaminen ja kirkkohallituksen kannanotto hedelmöityshoitoihin. Lensivät siinä sivussa sunnuntaijumalanpalvelukset ja kolminaisuusoppikin.

24

Piispoilla pitäisi olla munaa sanoa, että nyt tehdään näin tai lähdette vetämään

TUOMAS PITKÄNEN, 26

TUOMAS

Tuomas Pitkäsen isä on pappi, mutta pojasta ei koskaan pitänyt tulla pappia. Nyt seitsemännenten opiskeluvuotensa aloittanut teologian opiskelija kuitenkin tähtää papiksi. Soveltavissa opinnoissa ja kirkon töissä huomasi, että tämä on sellaista työtä, mitä haluaa tehdä, Tuomas kertoo. Teologiseen hän pyrki, koska filosofiaa opiskelemaan oli liian vaikea päästä. Pääaineeksi haaveiltu uskonfilosofia vaihtui käytännön teologiaan, koska sieltä löytyi sopiva seminaarin aihe. Gradu valmistuu Kaurismäen elokuvista. Tulevalle papille kristinuskon oppeihin sitoutuminen on helppoa - niiden tuulettamiseen hän suhtautuu varovaisesti. Vaikka olisin asioista eri mieltä kirkon kanssa, en halua lähteä sitä huutelemaan. Se aiheuttaisi ihmisissä hämmennystä, ja se ei ole kirkon palvelijan tehtävä, Tuomas miettii.

Helsingistä kotoisin olevan Tuomaksen koti on ollut kristitty koti, mutta suvaitsevassa mielessä. Kaikki ovat saaneet ajatella niin kuin haluavat. Isoisän tiukka viidesläisyys antoi Tuomakselle kaksinaismoralistisen kuvan: puheet ja omat teot eivät aina osuneet yksiin. Nuorempana Tuomas ajatteli, että uskon pitäisi olla jotenkin katu-uskottavaa. Hän halveksui nössöjä seurakuntanuoria ja vältteli itse niitä piirejä. Teologian opiskelun myötä Tuomas on huomannut kasvaneensa. Nyt hän ymmärtää, että katu-uskottavuuden tavoittelu on oman uskon häpeämistä, yritystä tehdä siitä populaaria, muille selitettävää.

Asioita, jotka kristinuskossa mättää, Tuomas on miettinyt jo pitkään. Pari asiaa on noussut ylitse muiden. Kirkon suhtautuminen homoseksuaalisuuteen harmittaa Tuomasta kovasti. "Jos me ruvetaan tuomitsemaan homoja, niin se sotii täydellisesti lähimmäisenrakkauden ajatusta vastaan." Tuomas uskoo, että homoseksuaalisuus on synnynnäistä. Samaa sukupuolta olevien tulisi saada rekisteröidä suhteensa jollakin tavalla myös kirkon piirissä ja saada sille siunaus. Heitä ei kuitenkaan tulisi vihkiä, kyse ei olisi avioliitosta.

Naispappeuden vastustajien sietäminen kirkossa on Tuomaksen mielestä käsittämätöntä. Kirkossa tulisi olla yhteiset pelisäännöt, joiden mukaan toimitaan. Joka ei näihin sääntöihin sitoudu, joutuu pelistä pois. "Piispoilla pitäisi olla munaa sanoa, että nyt tehdään näin tai lähдете vetämään." Tuomas ei näe nyky-yhteiskunnassa ongelmaa siinä, että nainen voi olla pappi. Se, ettei papiksi vihittä avoliitossa eläviä, aiheuttaa Tuomaksen mielestä nyky-yhteiskunnassa väkisin kaksinaismoralismia. On hyvä, että avioliittoa tuetaan, mutta nykyään halutaan ennen avioliittoon astumista todella tutustua toiseen ihmiseen ja nähdä, mitä yhteiselämä on. Avoliitto ei ole kristinuskon vastaista.

Kirkkohallituksen syyskuisen hedelmöityshoitokannanoton aiheuttamaa kohua Tuomas ei ymmärrä. Lapsen saaminen on Jumalan lahja, ei ihmisen oikeus. Hedelmöityshoidot eivät ole paha asia, mutta kysymys on lapsen oikeuksista, ei aikuisen. Samaa sukupuolta oleville vanhemmille Tuomas sallisi adoptio-oikeuden. Vaikka se aiheuttaa nyky-yhteiskunnassa kasvukipuja, on parempi, että lapsella on sellaiset vanhemmat kuin ei vanhempia ollenkaan.

Tuomas ymmärtää, että kirkko muuttuu hyvin hitaasti. Se on hyvin erityislaatuinen laitos. Tuomas uskoo, että hänen toivomansa muutokset tapahtuvat kirkossa joka tapauksessa jossain vaiheessa. Kuitenkin hän viihtyy kirkon työssä nykyisellä menollakin. Ei asioita hänen takiaan tarvitsekaan muuttaa, vaan lähimmäisenrakkauden. Tietyt asiat käyvät keskustelua, mutta tärkeintä on, että lähimmäisenrakkaus ja kunnioitus Jumalaa kohtaan säilyvät

ANNA

ANNA HAAMAN, 27

Anna Haamanin tausta ei ole herätyskristillinen eikä kovin kirkollinenkaan. Helsingissä kodissa kristinuskosta nähtiin lähinnä kulttuurihistoriallisesti merkittävänä. Anna sanoo edelleen pitävänsä etäisyyttä Suomen herätysliikkeisiin. Teologiseen hän hakeutui, koska piti tiedekunnan tarjoamaa tutkimusta sivistyksellisesti laajimpana. Pääaineekseen hän haluaa uskontotieteen, koska se antaa tutkimukselle laaja-alaisimmat mahdollisuudet. Kolmannen vuoden opiskelija on A-linjalainen, eikä sulje pappeuden mahdollisuutta pois. Anna on viettänyt vuoden Tanskassa kansanopistossa ja kaksi kesää Ruotsissa kesäteologina, ja häntä kiinnostavat kansainväliset tehtävät.

Anna työskenteli Ruotsin kirkossa ruotsinsuomalaisessa työssä. Ilmapiiri tuntui paljon vapautuneemmalta kuin Suomessa. Ruotsissa herätysliikkeet eivät ole yhtä näkyviä ja tilaa on kaikenlaisille teologeille. Rippikoulutyötä ruotsinsuomalaisten keskuudessa ei tarvinnut tehdä, mutta muuten kesäteologin hommat olivat niitä perinteisiä: kotikäyntejä, jumalanpalveluksia, hartauksia, erilaisia ryhmiä ja toimistossa päivystämistä. Siirtolaisten diakonaalinen tarve oli suuri. Kokemus oli todella hyvä, ja jätti hyvän kuvan papin työstä. Mahdollisesti tulevana pappina Anna on kristinuskon tuulettamisessa varovainen.

Naispappeuslakiin vuonna 1986 jätetty ponsi pitäisi Annan mielestä pikimmiten poistaa. Ruotsin kirkossa on vuodesta 1996 lähtien kaikkien pappien tullut virkaa vastaanottaessa allekirjoittaa paperi, jossa he suostuvat työskentelemään sekä nais- että miespappien kanssa. Tätä Anna toivoisi Suomeenkin. Anna ei näe naispappeudelle vaihtoehtoa, eikä tunne pääsevänsä sen vastustajien kanssa edes dialogiin. Vastustajien tulisi Annan mielestä itse sovittaa oma asemansa kirkossa. Ehtoollisyhteyden riisto, erillisvihkimykset ja kenialaispiispan erottaminen Luterilaisen maailmanliiton luottamustehtävästä kertovat Annan mielestä siitä, että he ovat ratkaisunsa tehneet.

Homoseksuaalisuuskielityksessä kirkon pitäisi Annan mielestä tehdä selkeät periaatepäätökset. Hänestä ei tunnu kovin rakentavalta, että tällä hetkellä Suomen evankelis-luterilainen kirkko seisoo ja kaatuu 80-luvulla tehdyn pamfletin ”Kasvamaan yhdessä” mukana. Anna uskoo, ettei ihminen itse valitse homoseksuaalisuutta, vaan se on jotain, joka on tarkoitettua. Ei ole kovin kristillistä potkia maassa makaavaa. ”Ei minunkaan tarvitse tehdä tiliä siitä, mitä makuuhuoneessani tapahtuu, miksi heidän pitäisi?” Anna huomauttaa. Annan mielestä kunnan liitto olisi samaa sukupuolta olevillekin tuettavaa ja kristillistä. Ruotsissa homoseksuaaleilla on parempi asema. Siellä keskustelu on sillä tasolla, voidaanko samaa sukupuolta olevia vihkiä. Tanskassa voidaan. Anna on nähnyt videoidun tanskalaisen homovihkimisen ja on sitä mieltä, että vihkikaava olisi Suomessakin täysin sovellettavissa vastaaviin tilanteisiin. Ihan ensimmäiseksi Anna kuitenkin toivoisi päätöstä siitä, että parisuhteensa rekisteröineet voisivat toimia kirkon työntekijöinä.

Kirkko rakentaa

hautausmaalle tyhjän sylin hautakiviä ja samaan aikaan tekee virallisia päätöksiä,

joilla se syli ei tule monen kohdalla koskaan täyttymään

Kirkkohallituksen kannanotto hedelmöityshoitoihin oli Annan mielestä pöyristyttävän kaksinaismoralistinen: ”Kirkko rakentaa hautausmaalle tyhjän sylin hautakiviä ja samaan aikaan tekee virallisia päätöksiä, joilla se syli ei tule monen kohdalla koskaan täyttymään.” Anna uskoo, että ihmisellä voi olla iso biologinen, luonnollinen tarve saada lapsi. Ensin hän toivoisi hedelmöityshoitojen sallimista aviopareille, muttei näe estettä niiden sallimiselle yksinäisille naisille tai lesbopareillekaan, kunhan vanhemmuuden edellytykset tarkistetaan. ”Kaikissa näissä kolmessa tapauksessa lapsi on toivotumpi kuin luomutapauksissa keskimäärin.” Eikä se ole muilta pois.

Anna yhtyy Antti Kylliäisen mielipiteeseen siitä, että jos jo Luther muutti kristinuskon oppeja, niin on meilläkin siihen oikeus. Jotkut kristinuskon jutut eivät avaudu nykyihmisen kielelle eikä mielelle. Kirkon työssä Anna on työnantajalle uskollinen. Kirkon oppiin hän voi sitoutua, mutta sallii itselleen tulkinnanvapautta ja muutoshaluja. Annan lähtökohta näihin asioihin ja ihmisten kohtaamiseen on sielunhoidollinen.

HANNU BACK, 23

Hannu Back on opiskellut teologiaa syksystä 2001 lähtien, mutta vietti välillä vuoden armeijassa. Hän tulee raisiolaisesta työläisperheestä, jossa uskonasioista ei puhuttu. Rippikoulun jälkeen Hannu lähti kuitenkin useasti isoseksiksi. Lähinnä siinä kai oli kyse siitä, että leirielämä oli hauskaa, vaikka Hannu myöntääkin miettineensä silloin paljon yleismaailmallisia juttuja. Teologiseen hän ajautui alunperin sillä ajatuksella, että hänestä saattaisi tulla pappi, mutta nykyään hän uskoo, että olisi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijäksi liian liberaali. Hannu ei ole vielä varma pääaineestaan, mutta eniten häntä kiinnostaa uskonnonfilosofia. Jos Hannu ei opiskelisi teologiaa, hän opiskelisi filosofiaa, mutta kokee, että teologinen antaa enemmän käytännön valmiuksia. Hannu ei vielä tiedä, mitä hänestä tulee isona. Tutkimuskin kiinnostaa, mutta ennen kaikkea hän haluaa työskennellä ihmisten kanssa.

Hannun mielestä kirkon tulee palvella tarkoitustaan eli vastata ihmisten odotuksiin. Kirkon tulee myös noudattaa ympäröivän yhteiskunnan lakeja. Hannu miettii, ettei kirkko enää millään ehdi puuttua kaikkiin asioihin. Kirkon tulisi rajata alueensa tarkemmin: mikä kuuluu uskonnon alueeseen ja mikä ei. Kirkossa ei tarvitse puhua pölykapseleista, eikä kirkon tehtävä ole rajoittaa vaikkapa taidetta tai muuta kulttuuria. Sen sijaan etiikan kysymykset ovat Hannun mielestä vaikeasti rajattavissa. Esimerkiksi aborttiin on ymmärrettävää ottaa kantaa, mutta homoseksuaalisuus on siinä rajalla. Eettisissä kysymyksissä kirkko voi antaa jäsenilleen neuvoja, mutta ei sääntöjä. Hedelmöityshoitolaikiin kirkon ei Hannun mielestä ole välttämättä tarpeellista ottaa kantaa. Se on tekniikan uusi sovellutus, josta tiedeyhteisön on otettava itse eettistä vastuuta, kuten se on esimerkiksi kantasolututkimuksessa ottanutkin. Etiikkakin on tieteenala, Hannu huomauttaa.

Hannu sanoo olevansa pragmatisti ja arvioivansa asioita siltä kannalta, mitä merkitystä niillä käytännössä on. Kristinuskon tärkein asia on lähimmäisenrakkaus. Ihmisten ei pitäisi tuomita toisiaan. Niinpä esimerkiksi homoseksuaaleja tai väärintekijöitä ei voi sulkea yhteisön ulkopuolelle. Kirkossa homoseksuaalisuus voitaisiin jättää omaan arvoonsa. Homot voitaisiin ottaa töihin, mutta homojen vihkiminen ei kuulu kristinuskoon, Hannu miettii. Rekisteröidyn parisuhteen siunaaminen voisi olla mahdollista, koska siinä ei oteta asiaan varsinaisesti kantaa.

Oppikysymykset eivät ole pragmatistille tärkeitä. Esimerkiksi kolminaisuusoppia Hannu ei ole oikein koskaan ymmärtänyt, eikä ymmärrä, mitä merkitystä sillä on ihmisten elämän kannalta. Se ei myöskään ole filosofisesti kovin vakuuttava. Hänelle Jumala on tärkeämpi kuin Jeesus, joka hänen mielestään oli ennen kaikkea ihminen. Hannua ärsyttää, että kristinuskon opit ovat niin tarkkoja, eikä hän halua ottaa metafysiisiin kysymyksiin kantaa. Kristinuskossa on tarkkaan määritelty, miten pitää uskoa. Se on totalitaristista - esimerkiksi buddhalainen voi olla myös hindu, mutta kristitty on vain kristitty. Vanhan ajan maatalousyhteiskunnassa se ehkä vielä toimi, mutta nykyihmisen elämään osaluaita on tullut lisää. Buddhalaisuudessa Hannua viehättää se, että se lähestyy kristinuskoa enemmän elämää käytännön kannalta. Ja jos vaikkapa karman laki saa ihmiset käyttäytymään paremmin, se on hyvä juttu riippumatta siitä, onko se totta vai ei. Eniten Hannua pelottaa se, jos kaksi hyvää aatetta talloo toistensa varpaille sen sijaan, että ne pystyisivät hyödyttämään yhdessä kaikkia. Kristittyjenkin pitäisi olla avoimia sille, mitä hyvää muilla on tarjota Hannu toivoisi kristinuskon selkeyttämistä, johdonmukaistamista.

Hänen mielestään kirkko tekee tärkeää työtä. Kristinuskossa olennaisinta on Jeesuksen opetukset eli se, miten kohdellaan muita ihmisiä, sanalla sanoen rakkaus.

HANNU

SAARA-MARIA JURVA, 21

Saara-Maria Jurva opiskelee teologiaa kolmatta vuotta. Saara-Marian ollessa lapsi vanhemmat olivat helluntailaisia, mutta vanhempien avioeron jälkeen äiti liittyi takaisin evankelis-luterilaiseen kirkkoon, jonka jäseneksi myös Saara-Maria kastettiin 12-vuotiaana. Rippikoulun jälkeen hänestä tuli kotikaupungissaan Lahdessa aktiivinen seurakuntanuori. Virkeän nuoren seurakunnan nuorisotyöntekijät olivat Suomen Raamattuopiston kasvatteja, mutta Saara-Maria ei kokenut toimintaa vahvasti viidesläiseksi. Hän kertoo saaneensa kutsun 16-vuotiaana. Raamatun alkukielä hän on tutkinut 17-vuotiaasta asti, ja pääaineeksi tiedekunnassakin tuli Uuden testamentin eksegetiikka. Papiksi hän aikoo edelleen.

Saara-Marian mielestä kirkossa pitäisi keskittyä siihen, että oltaisiin aitoja. Kirkon työtä pitäisi tehdä koko sydämellä. Työntekijöillä tulisi olla samanlainen halu löytää evankeliumille uusia väyliä. On epäolennaista miettiä, millainen musiikki sopii kirkkoon tai voiko kirkossa tanssia. On epäolennaista järjestää joka kirkossa joka sunnuntai kello kymmenen jumalanpalvelus, johon tulee "tasan ne kaksi mummoa". Jumalanpalvelusten tulisi profiloitua, ja niin tulisi koko kirkon. "Kirkon pitäisi miettiä, mitä palveluja se tarjoaa, mitä se edustaa, sitten luoda se mielikuva ihmisille ja myydä se." Työntekijöiden pitäisi aktivoitua. Heidän pitäisi löytää se, mitä he haluavat tehdä, ja tehdä sitä täysillä. Seurakunnan nuorisotoiminnassa ei saisi olla kahta vaihtoehtoa, maallinen kiva ja hengellinen nihkeily. Hengellisyys tulisi kanavoida kivojen juttujen kautta, vähän extremeä. Saara-Maria uskoo, että kaikki toimii, kun siihen panostetaan kunnolla.

Saara-Mariaa harmittaa, ettei kirkko selkeästi opeta. Joka viikko saarnoissa sanotaan jotain, mutta niillä ei ole yhteyttä toisiinsa. Kirkolla tulisi olla selkeä opetuksellinen aines, josta kiinnostuneet saisivat hyvän pohjan. Nyt kirkko on muutenkin vähän tuuliajolla. Saara-Marian mielestä on hyvä, että kirkko hyväksyy monenlaisia juttuja. On hyvä tarjota esimerkiksi vanhan kaavan mukaisia jumalanpalveluksia. Uudistuksia tehdessä vanhaa ei saa hylätä. Vaikka kirkossa on monipuolisuutta, se ei saisi estää selkeitä linjoja. On tärkeää, että kirkko ottaa kantaa olennaisiin asioihin. Kristinuskon kannalta epäolennaisiin asioihin ei tarvitse puuttua. Saara-Maria on opillisesti Suomen evankelisluterilaisen kirkon kanssa yllättävän samoilla linjoilla. Tulevana pappina hän tulee edustamaan työnantajaansa, ja on hiljaa niistä asioista, joista hän on eri mieltä. Vaikeampaa kuin kirkon oppiin sitoutuminen Saara-Marialle on mukautuminen omaan käsitykseen hiirulaisesta naispapistasta. "Minun pitäisi löytää se, mitä itse olen, ja olla sitä pappinakin."

28

ERILAINEN AIKAKAUSLEHTI

Suomen Lähetysseuran
 Kertoo lähetys- ja kehitysyhteistyöstä
 sekä monikulttuurisuudesta.

Opiskelijatarjous 30,- /11 nroa
Tutustumistarjous 14,- /4 nroa

Tilaukset: www.mission.fi/lahetysseuran
 Suomen Lähetysseura / lehtitoimisto, PL 154, 00141 Hki
 puh: (09) 129 7317

SUOMEN
LÄHETYSSEURA

Homoseksuaalisuuteen Raamatussa on Saara-Marian mielestä selkeä linja: se ei ole oikein. Hän kuvailee itseään kuitenkin homojen oikeuksien puolustajaksi. On väärin hyljeksiä homoja. Kristittyjen kuuluu rakastaa, ei tuomita. Kirkon on kuitenkin tärkeää pitää perinteinen linjansa. Rekisteröityjä parisuhteita ei tulisi vihkiä eikä siunata. Vaikkapa homoparin kodin Saara-Maria voisi kuitenkin käydä siunaamassa. Kysymys kirkon työntekijöistä on Saara-Marian mielestä homoseksuaalisuusasiassa vaikein, eikä hän tiedä siihen vastausta. Toisaalta kaikki muutkin tekevät syntiä, eikä muidenkaan synteihin suhtauduta niin, ettei heitä päästettäisi kirkkoon töihin. Kirkkohallituksen kannanotto hedelmöityshoitoihin yllätti Saara-Marian positiivisesti. Hänen mielestään kanta oli fiksu ja liittyi mukavasti katoliseen ja ortodoksiseen kantaan. Saara-Maria ajattelee asiaa lapsen kannalta, hänen mielestään lapsella on oikeus isään ja äitiin. Vaikkei se olekaan yhteiskuntamme arkipäivää, tulisi sen Saara-Marian mielestä olla kuitenkin lähtökohtana. "Jos kirkko myy kaikki arvonsa ja mukautuu kaikkeen mahdolliseen, se ei edusta turvallisuutta ja pysyvyyttä, joiden pitäisi olla kirkon vientituote."

SAARA-MARIA

Tiedekunnassa Saara-Maria on viihtynyt hyvin, "uskovaisten varoitteluista huolimatta". Oma suhde kristinuskon oppeihin oli selkiytynyt jo teini-ikäisenä, kun hän luki paljon Raamattua ja muuta kirjallisuutta. Tiedekunnassa Saara-Maria on kuunnellut eri versioita ja maailmankuva on laajentunut. Kristinuskon painopiste on terävöitynyt eri kohtaan. Tärkeämpää on armahtaminen, ihmisten kohtaaminen, ei oikeaoppisuus. Esimerkiksi Saara-Marian käsitys synnistä on pysynyt samana, mutta hän ajattelee nyt uudella tavalla siitä, mitä tarkoittaa se, että ihmiset ovat syntisiä. Hän ei enää tuomitse itseään tai muita niin paljon. Kristinuskossa olennainen on Saara-Marian mielestä muuttumaton. Vain ulkoiset ilmenemismuodot muuttuvat, ja vain niitä saa muuttaa. Vaikkapa synnin käsite on Saara-Marian mielestä muuttumaton, ja ilmaistu jo Mooseksen laissa. Naispappeudesta sen sijaan on Raamatussa ristiriitaisia käsityksiä. Siksi se ei ole olennainen asia. "Naispappeuden vastustajien argumentaatio kusee", Saara-Maria sanoo. Heidän kanssaan hän ei kuitenkaan jaksa tapella: he saavat pysyä kirkossa, kunhan eivät häiritse Saara-Marian elämää.

LAURA LIIKANEN

Jos kirkko myy kaikki arvonsa
ja mukautuukaikkeen mahdolliseen,
se ei edusta turvallisuutta
ja pysyvyyttä, joiden pitäisi olla
kirkon vientituote

KIRKKO

Poikkitieteellistä kirkkopoliitikkaa

PUHUKOON VAIKKA
VALHEITA

Kotisohvalla kanavarallia ajaessani vastaan tuli nuorekas city-pappi, joka oli erittäin huolestunut urbaanien nuorten aikuisten välinpitämättömyydestä kirkkoa kohtaan. Samalla mieleeni nousi kirkon ongelmat sisäisten ristiriitojen suhteen. Samalla kun uudistumista on tapahtunut naispappeuden hyväksymisen jälkeen, vanhan koulukunnan jäsenet sanovat Tsunamin olleen Jumalan rangaistus. Voi vain kuvitella minkäläisen kädenväännön takana olisi saada aikaan yksi kanta vaikkapa homoliitoista. Yleensä olen seurannut kirkon opillisia ongelmia lähinnä huvittuneena tai hämmästyneenä, mutta tällähetkellä ennemminkin surullisena. Jos kirkko tarjoaa julkisuudessa sisäisten välienselvittelyiden lisäksi vain kehitysapua ja taivaspaikkaa kaikille, on jotain menetetty.

30

Mielestäni kirkon tärkeimpiä rooleja on pitää yllä edes jonkinlaista keskustelua yhteiskunnallisesta moraalista sekä ihmisen paikasta maailmassa. Vaikka menestys on ollut enemmän kuin vaihtelevaa, on tärkeintä ollut, että jotakin on sanottu, vaikkapa vanhoihin oppeihin vedoten. Näiden oppien ja todellisuuden kohtaaminen ovat olleet ihmisille hyvä paikka kehittää omaa ajatteluaan, oli se sitten puolesta tai vastaan. Opit ovat tällöin toimineet vastauksina, kysymysten ja kritiikin herättäjinä tai sitten hyvänä vihollisena. On parempi, että julkisuudessa on välillä edes jonkinlainen näkemys elämän tarkoituksesta ja moraalista, olkoonkin se sitten vaikka kristillinen.

Jos kirkko alkaa muuttua pelkäsi humaniksi hyväntekeväisyysjärjestöksi, kenellä on auktoriteettiä nostaa esiin ihmisen elämän peruskysymyksiä. Taiteilijat pystyvät tähän yhä harvemmin, entäpä filosofit? Kuuluisin viilettää Pafoksella leopardinahkaviitassaan, ja muiden on aivan turha naureskella virkojensa ja tutkimuksensa takaa, koska yhteiskunnallinen keskustelu käydään yliopiston ulkopuolella. Mikäli suurta osaa kirkon opeista aletaan muokkaamaan 2000-luvun ihmisille tieteellisen maailmankuvan ja viimeisen raamatun- ja historiantutkimuksen mukaisesti, jää nähtäväksi voiko kirkko säilyttää edes sitä auktoriteettiä, mikä sillä nyt on?

On turha varoa loukkaamasta ketään, koska sekin voi saada ihmiset ajattelemaan. Eikä ole mitään syytä alkaa liikaa mielistelemään postmoderneja pakanoita, helvettiinhän niistä suurin osa joutuu kuitenkin.

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

SINUN TUKENASI OPISKELUSSA JA TYÖELÄMÄSSÄ!

Suomen kirkon pappisliitto on pappien, lehtoreiden, teologian maistereiden ja kandidaattien sekä teologian opiskelijoiden ammattijärjestö. Jäseninä on mm. yli 90 % maamme papistosta ja noin 1000 opiskelijaa.

Jäsenetujamme ovat esim. matkavakuutus sekä postiluukusta kolahtava Crux-lehti.

Lisää tietoa liiton jäsenyydestä löydät kotisivuiltamme:
www.pappisliitto.fi.

Liiton opiskelijatyöstä vastaa opiskelijasihteeri Sanna Ylä-Jussila.

Ota yhteyttä!
p. (09) 150 2455
sanna.yla-jussila@akiliitot.fi

Opiskelijoille liiton jäsenyys on ilmainen!

VIRTÄ

Virsikirjoja joissa uudet toimitusten kaavat runsas valikoima; nahka-, keidonahka- ja muovikantisina monessa eri koossa ja värissä.

SANAA

Rippiraamattu koossa laajin liiteosa, mm. kartat, teemat, henkilöt, lukuvinkkejä, pieni opas Raamattuun. Nahkaraamatuissa on uusi avarampi taitto, useita kokoja ja värejä. Vuoden 1933/1938 käännös.

MESSUA

Kaikki voimassa olevat kirkkokäsikirjat, myös Kirkollisten toimitusten kirja suomi—ruotsi.

AIKAA

Kalentereissa mm. kirkkovuoden tekstien merkinnät, kynttilämerkinnät, toimitettuna aineistona laaja kirkollinen tietopaketti.

Kirkkopalvelut ry/Raamattutalo

Raamattutalo, PL 21 (Hallipussi 1), 76101 PIEKSÄMÄKI
www.kirkkopalvelut.fi

Sirpa Heiskanen puh. (015) 415 2713, fax (015) 415 2720,
gsm 0400 673 990, sirpa.heiskanen@kirkkopalvelut.fi

Aila Kantanen puh. (015) 415 2770, fax (015) 415 2720,
aila.kantanen@kirkkopalvelut.fi

Pauli Ylikotila gsm 0400 483 360, pauli.ylikotila@kirkkopalvelut.fi

OVI SAADAAN LUKKOON

Kirkkaana loistaa tuo tähti, savupiipun jatkeena.
Eikä osoita itään. Tietäjät kateissa, kysymyksen epäävät katsojalta.
Kun ei ole uskostamme kyse, mihin silloin uskomme.
Tuo torni on pysyvä, tiilinen. Mieli ymmärrystä halaja ikuinen.
Tähdet pysyvät paikoillaan, vierellä liikkuvat, tahdostamme.
Syyttömiä ovat kun liikkuvat, kunhan liikkuvat, aukeaa katsojaluku.
Fritzillä on tietonsa ja muilla tietäjillä. Jakavat jos haluavat.
Eivät vain kerro.
Laiva kääntyilee, hakee uomaansa. Pimeä on sulkenut hänet sisälleen.
Hänen on pitäydyttävä pimeässä odottaen ja tähyillen.
Kysymys tähyilyyn on vaivannut pitkään. Muistoissa linnut,
mustaksi peittyvä saari, huutaen uhmakkaasti.
Satapäisinä oksilla, hiljaa lipuvaa laivaa ihmettelevät ja hän lintuja.
Tuohon kysymykseen vastausta odottaen ovat linnut jo matkanneet.
Saari hiljaa tyhjyyttään laivan ohii hiipuen ja mielessä kirkkaana
mysteeri,
lintusaaren ikuisen.
”Oletko kadottanut uskosi?”
”En tiedä”.
Kahvimylly jauhaa, pilvet tummina jauhannasta. Liikaa jauhettu.
”Ovi on auki!”
”Ei vielä ole aika, laittakaa se lukkoon”.
”Niin, niin... pitikö sinun...”
Aina keskeyttämässä, avainkin kateissa. Mihinkä sitä ilman avainta,
takaisin ei pääse.
Vanha tuoli vietiin, katosi seinä. Utta laittoivat, uusikin viedään.
”Päättäkää jo!”
Onkohan siellä tulvia vielä? ”Siellä?”
”Laittakaa jo se ovi kiinni!”
Kohteliaisuuskin oven takana, yksin. Varjoisaan täytyisi päästä.
Tähtiäkin yllä. ”Vai oliko se sitä romua?”
Hienosti kimaltelevat, liikkuvat kuin teillä.
”Liikkuvat kuin highwayllä!” Ei per... Nyt tää täyttyy, tää meidän...
Ovi saadaan lukkoon, avain piiloon. Ihanan hiljaista, seuraan varjoani.
Mihinkähän se menee?